Ազգ
Azg
armenian daily
26 ՄԱՅԻՍ 2001 ՇԱԲԱԹ 96 (2300)

Կանխատեսում են ավերիչ երկրաշարժ Թուրքիայի հյուսիս-արեւմուտքում եւ ցունամի՝ Մարմարա ծովում

ԱՆԿԱՐԱ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մի խումբ թուրք եւ ամերիկացի գիտնականներ կանխատեսում են նոր, ավերիչ երկրաշարժ Թուրքիայի հյուսիս-արեւմուտքում: Նրանց կանխատեսումներով, ստորերկրյա ցնցման ուժն այնտեղ կկազմի 6,8 բալ:

Բացի այդ, երկու երկրների ներկայացուցիչների նախապատրաստած զեկուցագրում ասվում է երկրաշարժից հետո Մարմարա ծովում ցունամիի ծագման անխուսափելիության մասին, որի ալիքները տեղ-տեղ չորս մետրից էլ բարձր կլինեն: Ծովային տարերքի հարվածը կընդգրկի 10-կիլոմետրանոց առափնյա գոտի, ինչն անխուսափելիորեն կհանգեցնի նշանակալից ավերածությունների ու զոհերի, նշում են գիտնականները, չճշգրտելով, սակայն, թե կոնկրետ երբ է ցունամի սպասվում:

ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Պայմանագիրը ռազմաքաղաքական դաշինք դառնալու միտումներ ունի

Եվ ի տարբերություն ՆԱՏՕ-ի՝ ոչ թե ընդարձակման, այլ ընդհանուր սահմանները պաշտպանելու նպատակ է հետապնդում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՊՀ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի (ՀԱՊ) անդամ վեց պետությունների (Հայաստան, Ռուսաստան, Բելառուս, Ղազախստան, Կիրգիզիա, Տաջիկստան) երեւանյան գագաթաժողովն իրավամբ կարելի է համարել պատմական: Իննամյա անգործությունից հետո ՀԱՊ-ը հավակնություններ ունի դառնալու ռազմաքաղաքական դաշինք, որը, սակայն, ի տարբերություն ռազմաքաղաքական, ինչու չէ՝ ագրեսիվ ՆԱՏՕ-ի, ոչ թե ընդարձակման, այլ պայմանագրի անդամ երկրների ընդհանուր սահմանները պաշտպանելու նպատակ է հետապնդում: Չի բացառվում, անշուշտ, որ ՀԱՊ-ին անդամակցելու ցանկություն հայտնեն ԱՊՀ այլ պետություններ, օրինակ, Ադրբեջանը, Վրաստանը, Ուզբեկստանը, որոնք ՀԱՊ-ի անդամ էին եւ այդ անդամությունը սառեցրել են երկու տարի առաջ: Գործունեության կամ «չգործության» ինը տարիների ընթացքում ՀԱՊ-ի անդամ պետությունների հանդիպումներում անընդհատ նշվել է, որ ՀԱՊ-ը ներքին հակամարտություններին չի միջամտելու: Օրինակ, Ադրբեջանը եւ Վրաստանը պայմանագրին անդամակցեցին առաջինը ԼՂ, երկրորդը՝ Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի հակամարտությունները, Մոսկվայի օգնությամբ, ի նպաստ իրենց լուծելու ակնկալիքով:

Տես ➧ էջ 2

ՀՈՎՎԱՊԵՏԱԿԱՆ

Հայրապետական պատարագ կմատուցվի Նյու Յորքի Կենտրոնական այգում

Վաղը, կիրակի, առավոտյան ժամը 11-ից սկսած, հովվապետական այցով Մ. Նահանգների Արեւելյան թեմում գտնվող Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսը հայրապետական պատարագ է մատուցելու Նյու Յորքի նշանավոր Կենտրոնական այգում (Central Park), որտեղ ակնկալվում է շուրջ 20 հազար հոգու ներկայություն: Ծրագրվում է սուրբ պատարագը ուղիղ եթերով հեռասփռել տեղի հեռուստակայաններով:

Իսկ այսօրվա համար նախատեսված է մեկ այլ միջոցառում նույն վայրում: Վեհափառ հայրապետի գլխավորությամբ տեղի կունենա քայլամարաթոն դեպի Կենտրոնական այգի, որի ընթացքում հանգանակված գումարները կտրամադրվեն Արեւելյան թեմի առաջնորդարանի Հայաստանի օգնության ֆոնդի (ՀՕՖ) ծնողազուրկ երեխաների օգնության ծրագրին: Դրան կհետեւի վերընծայման ժամերգություն Նյու Յորքի առաջնորդանիստ Սուրբ Վարդան մայր եկեղեցում, ինչպես նաեւ մշակութային ծրագիր առաջնորդարանի «Գավուքճյան» սրահում:

Մ. Նահանգներում Վեհափառ հայրապետի այցելության վերջին օրը կնշանավորվի Սուրբ Վարդան եկեղեցու բակում կազմակերպված «դաշտագնացությամբ», որի ընթացքում հավատացյալներն առիթ կունենան մեկ անգամ եւս ստանալու նրա օրհնությունը եւ հրաժեշտ տալու Հայ եկեղեցու պետին:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիո պատրիարքը Բաքվի գլխավոր մզկիթում

ԲԱՔՈՒ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր ադրբեջանական ժողովրդին ամենաբարձրյալի օրհնությունները մաղթեց Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսաստանի պատրիարք Ալեքսիյ Երկրորդը Բաքվի «Թազա Փիր» գլխավոր մզկիթ այցելած ժամանակ: «Մենք գիտենք Ադրբեջանում ավանդական կրոններ դավանող հավատացյալների բարի հարաբերությունների մասին», ասաց ռուսական ուղղափառ եկեղեցու հովվապետը:

Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր վարչության պետ շեյխ ուլ իսլամ Ալլահշուքյուր Փաշազադեն նշեց սրբազան պատրիարքի՝ Ադրբեջան ձեռնարկած այցի կարեւոր նշանակությունը երկու պետությունների համար: Շեյխը, որն այդ այցի նախաձեռնողներից մեկն է, Ռուսական Ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդի ժամանումը դիտում է որպես տարածաշրջանի բոլոր մահմեդականների հանդեպ առանձնակի հարգանքի նշան:

Ալեքսիյ Երկրորդը այսօր այցելեց Բաքվի կենտրոնում գտնվող Լեռնային զբոսայգու զոհվածների ծառուղի, որտեղ թաղված են 1990 թվականի հունվարյան իրադարձությունների եւ ղարաբաղյան պատերազմի զոհերը:

Հենց այսօր էլ Ալեքսիյ Երկրորդը այցելեց Բաքվի ամենահին ուղղափառ եկեղեցին՝ Միխայլո Արխանգելսկի տաճար եւ Սլավոնական համալսարանում հանդիպում ունեցավ երկրի հասարակայնության հետ:

ՀՀ նախագահը մոտ ժամանակներս կայցելի Բելգիա

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն մոտ ժամանակներս կայցելի Բելգիա: Այցի ճշգրիտ ժամկետները դեռեւս պարզ չեն, CNA գործակալությանը հայտնել են ՀՀ նախագահի մամլո ծառայությունում: Համաձայն «Ազատություն» ռադիոկայանի, Հայաստանի ղեկավարը Բրյուսելում կգտնվի հունիսի 4-6-ը: Այցի ընթացքում նախատեսված են նախագահ Քոչարյանի հանդիպումները մասնավորապես Եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Փրոդիի, Եվրախորհրդարանի նախագահ Նիկոլ Ֆոնտեի, ԵՄ Անվտանգության եւ միջազգային հարցերի գերագույն հանձնակատար Խավիեր Սոլանայի հետ: Հանդիպումների ընթացքում կքննարկվեն Հայաստան-Եվրամիություն երկկողմ հարաբերություններին, տարածաշրջանին, էներգետիկային եւ տրանսպորտին վերաբերող հարցեր, ինչպես նաեւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացը:

Երուսաղեմում ողբերգություն տոնակատարության ժամանակ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 25 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 24-ի երեկոյան Երուսաղեմի 'Talpiot' տոնակատարությունների պալատում հարսանեկան արարողության ժամանակ տեղի է ունեցել ողբերգություն: «Ռոյթեր» գործակալության տվյալներով, պալատի երրորդ հարկի հատակի փլուզման հետեւանքով զոհվել է 25 մարդ եւ մոտ 300-ը վիրավորվել: Հարսանիքին ներկա էր մոտ 1000 մարդ: Փրկարարները շարունակում են աշխատանքը: Երուսաղեմի ոստիկանության տվյալներով, փլատակներում գտնվում են եւս առնվազն 100-150 մարդ, եւ նրանց փրկության հույսեր գրեթե չկան: Փլվելու պատճառ է նշվում շենքի հիմքի ամրացման աշխատանքների ժամանակ հաշվարկների մեջ թույլ տրված սխալը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Այսօր կստորագրվի բարեկամության եւ համագործակցության պայմանագիրը

Մայիսի 26-ին կսկսվի Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի պաշտոնական այցը Հայաստան: Նրա գլխավորած պատվիրակության կազմում են Անվտանգության խորհրդի պետական քարտուղար, ազգային անվտանգության հարցերով նախագահի օգնականը, փոխվարչապետը, որը նաեւ արտաքին գործերի նախարարն է, պաշտպանության, գյուղատնտեսության ու պարենի նախարարները, Ազգային ժողովի Ներկայացուցիչների պալատի նախագահի տեղակալը, պաշտոնատար այլ անձինք:

Մայիսի 26-ի առավոտյան ՀՀ նախագահի նստավայրում դիմավորման պաշտոնական արարողությունից հետո Ալեքսանդր Լուկաշենկոն առանձնազրույց կունենա նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ: Երկու երկրների ղեկավարների հանդիպմանը զուգահեռ տեղի կունենան հայ-բելառուսական բանակցություններ՝ ընդլայնված կազմով: Այնուհետեւ տեղի կունենա համատեղ փաստաթղթերի ստորագրման արարողությունը: Երկու երկրների նախագահները կստորագրեն «Հայաստանի Հանրապետության եւ Բելառուսի Հանրապետության միջեւ բարեկամության եւ համագործակցության մասին» պայմանագիրը, կստորագրվեն նաեւ համաձայնագրեր Հայաստանի եւ Բելառուսի կառավարությունների միջեւ ներդրումների իրագործմանն աջակցելու եւ փոխադարձ պաշտպանության մասին, արդարադատության, կրթության բնագավառներում համագործակցության մասին: Նախատեսվում է նաեւ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի համատեղ մամուլի ասուլիսը:

Պաշտոնական այցի շրջանակում Բելառուսի նախագահը կայցելի Հայոց ցեղասպանության թանգարան, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում ծաղկեպսակ կդնի Մեծ եղեռնի զոհերի հուշակոթողին եւ կմասնակցի ծառատունկին: Ալեքսանդր Լուկաշենկոն կլինի նաեւ Մատենադարանում, Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում:

Մայիսի 27-ին կավարտվի Բելառուսի նախագահի գլխավորած պատվիրակության պաշտոնական այցը Հայաստան:

ԱՍՈՒԼԻՍՈՒՄ

Վլադիմիր Պուտին. «Ռուսաստանն առանձնահատուկ հարաբերություններ ունի ե՛ւ Ադրբեջանի, ե՛ւ Հայաստանի հետ»

ՌԴ նախագահ Վլ. Պուտինը Հավաքական անվտանգության պայմանագրի մասնակից պետությունների անվտանգության խորհրդի նստաշրջանի ավարտին երեկ Երեւանում տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում, պատասխանելով «Սնարք»՝ «ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երկու համանախագահները հույս են հայտնել, որ ԼՂ խնդիրը խաղաղ ճանապարհով կհաջողվի լուծել մինչեւ 2001 թ. ավարտը: Ձեզ չի՞ թվում, որ ռուսական կողմի գործընթացում նմանօրինակ կարգավորման հայտարարությունը կարող է բարենպաստ ազդեցություն ունենալ» հարցին, նշեց. «Թվում է: Ինչպիսի հարց, այնպիսի պատասխան: Բայց կցանկանայի լրացուցիչ մի քանի խոսք ասել: Պետք է վստահեցնեմ, որ եթե չլինեին այն հետեւողական ջանքերը, որոնք գործադրել է Ռուսաստանն այս տարածաշրջանում, խաղաղության հաստատումը, այդ թվում նաեւ այնպիսի բարդ հակամարտության կարգավորումը, ինչպիսին ղարաբաղյան խնդիրն է, ապա հազիվ թե մյուս համանախագահողներին հնարավորություն ընձեռվեր նման տպավորություն արտահայտել, անել հայտարարություններ: Դա գիտի Ռոբերտ Քոչարյանը, դա գիտի Հեյդար Ալիեւը: Մեր միջնորդական ջանքերը վերջին շրջանում շատ են ակտիվացել, մենք շփումներ ենք պահպանում Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ղեկավարների հետ: Հենց դա էլ թույլ տվեց նախագահների միջեւ հանդիպումներ անցկացնել, այդ թվում ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում: Ապագայում էլ նպատակադրված ենք ուժեղացնել մեր ջանքերը: Մենք ելնում ենք այն բանից, որ առանձնահատուկ հարաբերություններ ունենք եւ Ադրբեջանի, եւ Հայաստանի հետ: Մենք պատրաստ ենք այդ առանձնահատուկ հարաբերությունն օգտագործել ի նպաստ տարածաշրջանի բոլոր երկրների: Մեկ բան եմ ուզում զգուշացնել. մենք այդ առանձնահատուկ հարաբերությունները, անտարակույս, չենք օգտագործելու երկու կողմերի վրա ճնշումներ բանեցնելու համար: Մենք ելնում ենք այն բանից, որ միայն Հայաստանը եւ Ադրբեջանն են ունակ պայմանավորվելու: Իսկ մենք Մինսկի խմբի մյուս անդամների հետ պետք է լինենք միջնորդներ, ձեռք բերված պայմանավորվածությունների երաշխավորներ: Ուզում եմ հույս հայտնել, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարության, երկու երկրների ժողովուրդների միջեւ պայմանավորվածության պետք է հասնել մոտ ապագայում: Որքան շուտ, այնքան լավ: Ռուսաստանը սրանում չափազանց շահագրգռված է»:

Սուրեն Սահակյան. «Հայաստանը Ռուսաստանի հետ ունի բնական, շատ լավ, բարեկամական հարաբերություններ»

Ռուսական քաղաքական որոշ շրջանակներ հայ-ռուսական հարաբերություններում ստեղծված ներկա վիճակը տարբեր կերպ են մեկնաբանում: Առավել հաճախ այդ հարաբերությունները բնորոշում են մեկ բառով՝ «բարդ»: Ինչպե՞ս է գնահատում Երեւան-Մոսկվա հարաբերությունները Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Սուրեն Սահակյանը: «ՀՀ-ն ՌԴ-ի հետ ունի բնական, շատ լավ, բարեկամական հարաբերություններ: Հավաքական անվտանգության պայմանագրի գագաթաժողովի արդյունքներից ելնելով կարող ենք ասել, որ մենք վարում ենք ընդհանուր քաղաքականություն, ունենք ընդհանուր քաղաքական գիծ, ընդհանուր շահեր, որոնք հարկ եղած դեպքում պետք է պաշտպանենք նաեւ ռազմական ճանապարհով: Համենայն դեպս, ՌԴ-ում պաշտոնական եւ ոչ պաշտոնական հանդիպումների ժամանակ ես ռուս դիվանագետներից հարաբերությունների վատթարացման ակնարկներ չեմ լսել: Տնտեսական խնդիրներ ունենք: Մենք ՌԴ-ին պարտքեր ունենք, դրանք ընթացիկ հարցեր են, լինում են խոսակցություններ: Տնտեսական ոլորտում չակերտներով կոշտ խոսակցություններ են ստացվում: Բայց դա բացարձակապես հարաբերությունների հետ կապ չունեցող հարց է», «Ազգի» խնդրանքով հայ-ռուսական հարաբերություններն այսպես բնորոշեց Հայաստանի դեսպանը: Մեր մեկ այլ՝ «Մոսկվայում արդյոք չե՞ն պատկերացնում ինչ ասել է «կոմպլեմենտար» արտաքին քաղաքականություն, այդ բառի տակ չե՞ն հասկանում Հայաստանի՝ Արեւմուտք թեքվելու միտում» հարցին պրն Սահակյանը պատասխանեց. «Նախարար Օսկանյանի մոսկովյան բոլոր այցերին ուղեկցում եմ, հանդիպումներին ներկա եմ լինում: Նման բան չկա: ՌԴ-ն շատ լավ հասկանում, պատկերացնում է՝ Հայաստանն անկախ պետություն է, որն այլ երկրների հետ հարաբերություններ է հաստատում տարբեր ուղղություններով, տարբեր շառավիղներով: Մենք ունենք տարբեր տեսակի շահեր, ոչ մի անգամ եւ ոչ ոք իրավունք չունի մեզ ասելու՝ ինչ անենք: Մոսկվայում հասկանում են, որ տնտեսական օգնությունը գալիս է ոչ միայն ՌԴ-ից, այլեւ ԱՄՆ-ից, Եվրոպայից: Բացարձակապես առանց խնդրի են վերաբերվում, շատ լավ հասկանալով, որ մեր քաղաքական, տարածաշրջանային անվտանգությունը կապված է ՌԴ-ի հետ: Վա՞տ է, որ Հայաստանը տարածաշրջանում չի ստեղծում հակասություններ խոշոր տերությունների միջեւ: Հակառակը, դա գնահատում են»:

Ռ. Հ.

3-ՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դատական ուսումնական կենտրոնին մեծ դերակատարություն է վերապահված բարեփոխումների գործընթացում

1999 թ.-ից Հայաստանում սկսված դատաիրավական բարեփոխումների գործընթացում կարեւոր դերակատարություն է վերապահված դատական ուսումնական կենտրոնին (ԴՈՒԿ): Կենտրոնը ոչ մեծ տարածք է զբաղեցնում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի շենքում՝ ի տարբերություն արտասահմանյան նմանատիպ կառույցների, որոնք գործում են առանձին հաստատություններում, աշխատանքային յուրօրինակ պայմաններով: Նույն աշխատասենյակում է ձեւավորվում կենտրոնի նորաստեղծ գրադարանը, որը, տնօրենի ասելով, ընդամենը 1000 կտոր գրականություն ունի, հիմնականում՝ ռուսալեզու, մասամբ հայերեն ու անգլերեն, որոնք տրամադրվում են միայն դատավորներին:

Կենտրոնի տնօրեն Արման Խաչատրյանը ԴՈՒԿ-ի գործունեությունը «Ազգին» ներկայացնելիս հայտնեց, որ նպատակը դատավորների մասնագիտական ուսուցումն ու վերապատրաստումը կազմակերպելն է, ինչպես նաեւ դատարանների աշխատակազմերի ղեկավարներին, դատավորների օգնականներին եւ նիստերի քարտուղարներին մասնագիտական ծառայությունների ու հմտությունների ուսուցումն է: Տեղեկացրեց, որ տարին 2 անգամ՝ գարնանը եւ աշնանը, կազմակերպվող դասընթացները պարտադիր են առաջին ատյանի եւ վերաքննիչ դատարանների բոլոր դատավորների համար: Տարվա ընթացքում որոշակի պարբերականությամբ կազմակերպվում են նաեւ սեմինարներ, որին ընդգրկող 35 հոգանոց խմբերում աշխատում են ընդգրկել բոլոր դատարանների դատավորներին: «Այս մեթոդով յուրաքանչյուր դատավոր տարեկան գոնե 4 անգամ դասընթացի կամ սեմինարի է մասնակցում», նշեց կենտրոնի տնօրենը:

Նրա ասելով, սեմինարների թեմաներն ընտրվում են դատավորների առաջարկներով, ամեն տարի հարցաշարեր են ուղարկվում դատարաններ, որոնց պատասխանելով դատավորները տալիս են իրենց պրակտիկայում հանդիպած պարզաբանման կարոտ հարցերը: Թեմաներն ընտրվում են նաեւ դատական պրակտիկայի ուսումնասիրման ու ամփոփման ընթացքում ծագած այն խնդիրների վերաբերյալ, որոնց սխալ կամ ոչ լիարժեք մեկնաբանումն առավել տարածված դատական սխալների պատճառ են դառնում: Ա. Խաչատրյանը նշեց, որ դասընթացների ծրագրերը ձեւավորվում են այս ամենի ընդհանրացումից, թեմաների ընտրության հարցում փորձագիտական աջակցություն են ցուցաբերում նաեւ միջազգային կազմակերպությունները:

Կենտրոնում դասավանդում են ՀՀ վճռաբեկ դատարանի դատավորները: Տնօրենի ասելով, միջազգային պրակտիկայում պարտադիր է համարվում դասավանդումը բազմափորձ եւ մասնագիտական բարձր պատրաստվածություն ունեցող դատավորների կողմից: Հայտնեց, որ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի դատավորները մասնակցել են արտասահմանում կազմակերպվող «Վերապատրաստում վերապատրաստողների համար» դասընթացներին, նրանց համար նույնաբնույթ դասընթացներ են կազմակերպվել նաեւ Հայաստանում: Բացի դատավորներից, կենտրոնում դասավանդում են իրավաբան-գիտնականներ, հրավիրվել են միջազգային փորձագետներ ու դատավորներ այն երկրներից, որոնց օրենսդրությունը նմանություն ունի Հայաստանի օրենսդրությանը:

Իրավաբանական շրջանակում դատավորների գործունեության մեծ թերացում է համարվում միջազգային կոնվենցիաների անտեսումը դատական ակտեր կայացնելիս, որը դատավորներն արդարացնում են իրենց տրամադրության տակ կոնվենցիաներ չունենալով: Պրն Խաչատրյանը հայտնեց, որ, իրոք, կոնվենցիաների ժողովածուներ չեն հրատարակվել՝ բացառությամբ միջազգային կոնվենցիաների առաջին հատորյակի: Սակայն, կարծում է, այն շարունակություն կունենա, քանի որ համագործակցում են միջազգային մի շարք կազմակերպությունների՝ գերմանական GTZ, ամերիկյան իրավաբանների ընկերակցության, Քեմոնիքս ինտերնեշնլի, Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի, Բուդապեշտի սահմանադրական եւ օրենսդրական քաղաքականության ինստիտուտի եւ այլոց հետ: Նշեց, որ ԴՈՒԿ-ն իր բոլոր ծրագրերն իրագործում է նրանց աջակցությամբ, մանավանդ որ պետբյուջեից հատկացումներ չկան այս օղակին: Կենտրոնի տնօրենը հաստատեց, որ դատավորները կոնվենցիաների մեկնաբանման մեծ պահանջարկ են ներկայացնում, որին ընդառաջելով՝ տարվա սկզբին դասախոսության են հրավիրել Մոսկվայի կրոնի եւ իրավունքի ինստիտուտի տնօրենին ու մեկ դատավորի՝ Ստրասբուրգից:

Ս. Պ.

Պայմանագիրը ռազմաքաղաքական դաշինք դառնալու միտումներ ունի

Սկիզբը էջ 1

Երեւանյան գագաթաժողովի ավարտին նախագահներ Ռ. Քոչարյանի, Վլ. Պուտինի, Ալ. Լուկաշենկոյի, Ն. Նազարբաեւի, Ա. Ակաեւի, Է. Ռահմոնովի համատեղ մամլո ասուլիսում նշվեց, որ ՀԱՊ-ը բաց կառույց է ԱՊՀ այլ պետությունների համար, եւ ցանկացողները կարող են անդամակցել: Կիրգիզիայի նախագահը նշեց, որ նման հարց նախագահների հանդիպման ընթացքում չի քննարկվել, քանի որ անդամակցել ցանկացող պետություն չի եղել: Առայժմ: Չի բացառվում ՀԱՊ-ին անդամակցելու Մոլդովայի մոտալուտ ցանկությունը, ինչպես հայտնի է, ձմռանն այս երկրում տեղի ունեցավ «թավշյա» հեղափոխություն, նախագահի պաշտոնում ընտրվեց կոմունիստ առաջնորդը: Հաշվի առնելով Մոլդովայի՝ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները սերտացնելու պատրաստակամությունը, իսկ Ռուսաստանն է հենց ՀԱՊ-ի ողնաշարն ու գլխավոր դերակատարը, Քիշնեւը թերեւս Բելառուսի հետ դառնա ՀԱՊ-ի արեւմտյան սահմանների պաշտպանը: Մոսկվան ԱՊՀ տարածքում ձեւավորում է ռազմաքաղաքական պաշտպանական համակարգ երեք ուղղություններով՝ հարավային (Հայաստան եւ Ռուսաստան), արեւմտյան (Բելառուս եւ Ռուսաստան), կենտրոնասիական (Տաջիկստան, Ղազախստան, Կիրգիզիա եւ Ռուսաստան):

Հայաստանի նախագահ Ռ. Քոչարյանը ՀԱՊ երեւանյան գագաթաժողովը համարեց «նշանավոր», նշելով, թե հանդիպումն անցել է «շատ ջերմ մթնոլորտում»: Նստաշրջանում ընդունվել են երեք կարեւոր որոշումներ, ինչը թույլ տվեց Ղազախստանի նախագահ Նազարբաեւին ասելու, որ ՀԱՊ-ն այլեւս ամորֆ կառույց չէ:

Վեց երկրների նախագահների մակարդակով Հավաքական անվտանգության խորհրդի նստաշրջանում որոշվեց Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանի համար ձեւավորել տարածաշրջանային արագ արձագանքման հավաքական ուժեր, ինչպես նաեւ ընդունվեցին որոշումներ հավաքական անվտանգության համակարգերի ձեւավորման եւ գործունեության հարցերի վերաբերյալ:

Համատեղ մամլո ասուլիսում նախագահները կարեւորեցին միջազգային ահաբեկչությանը եւ կրոնական ծայրահեղականությանը միասնական ջանքերով դիմակայելու անհրաժեշտությունը: ՀԱՊ մասնակից պետությունների ղեկավարները ստորագրեցին քաղաքական հայտարարություն, ուր մասնավորապես ընդգծվում էր, որ ՀԱՊ-ի անդամ պետությունների միջեւ փոխգործակցությունը բաց է եւ թափանցիկ, ուղղված չէ այլ երկրների դեմ:

Նշենք նաեւ, որ արդեն օգոստոսին Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանի համար կձեւավորվեն տարածաշրջանային արագ արձագանքման հավաքական ուժեր՝ շուրջ 1500-2000 զինվորների թվաքանակով: Արագ արձագանքման հավաքական ուժերի գործադիր մարմինը կտեղաբաշխվի Կիրգիզիայի մայրաքաղաք Բիշքեկում: Ենթադրվում է նաեւ, որ ԱՊՀ հակաահաբեկչական կենտրոնը եւս կտեղաբաշխվի Բիշքեկում:

Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն առաջիկա վեց ամիսներին, մինչեւ հաջորդ գագաթաժողով, կզբաղեցնի Հավաքական անվտանգության պայմանագրի նախագահի պաշտոնը:

Հ. Գ. *ՀԱՊ երեւանյան գագաթաժողովը կազմակերպված էր հրաշալի նաեւ լրագրողներիս համար: Մի քանի անգամ առիթ եմ ունեցել լուսաբանել ՀԱՊ-ի եւ ԱՊՀ-ի գագաթաժողովներ տարբեր հանրապետություններում եւ անկեղծորեն պետք է խոստովանեմ, որ երբեք լրագրողների համար ֆաքսից, ինտերնետից, էլեկտրոնային փոստից, միջազգային հեռախոսից անվճար օգտվելու նման հնարավորություն չէր ստեղծվել:*

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային սարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Հայերս սիրում ենք վաճառել: Կարեւոր չէ՝ ինչ, միայն թե վաճառելու բան լինի: Ընդ որում՝ չենք սիրում խանութներում կամ ծածկի տակ վաճառել. ոչ, հենց փողոցում, հենց գետնի վրա, անցուդարձողների ոտքերին հնարավորինս մոտիկ: Այնպես որ, ստիպված պիտի ուշադիր քայլես՝ ոտքերիդ տակ նայելով, որպեսզի հանկարծ ու չկոխկրտես ինչ-որ մեկի ապրանքը: Դեռ ոչինչ. կարելի է հանդուրժել. փողոցներում ոտքիդ տակ փռված գուլպաներն ու կիսավարտիքներն այնքան «սարսափելի» չեն, որքան՝ սննդամթերքը: Այս պատկերն իրոք սրտխառնուք է առաջացնում:

Առջեւում ամառ է, եւ ճանճերը սկսել են «աշխուժանալ», բնականաբար, ճանճերին, հագուստից առավել, «հետաքրքրում» է մթերքը: Այսպես կոչված վաճառողների մի մորթեն ձեռքի տակ եղածը: Սակայն ինչ-որ մեկին հետաքրքրո՞ւմ է սանիտարահիգիենիկ առումով անգրագետ այս վիճակը: Վաճառողներին, համենայն դեպս, չի հետաքրքրում: Իսկ պետական ծառայողների՞ն, ի պաշտոնե այս ամենի համար պատասխանատուների՞ն... Երեւի նույնպես՝ ոչ: Այս յուրօրինակ սպանդանոց-մսավաճառանոցում ուսումնասիրելու նյութ

ԱՌԵՎՏՈՒՐ

Շուկայական տեսարաններ՝ «շուկայական» հարաբերությունների նկարագրությամբ

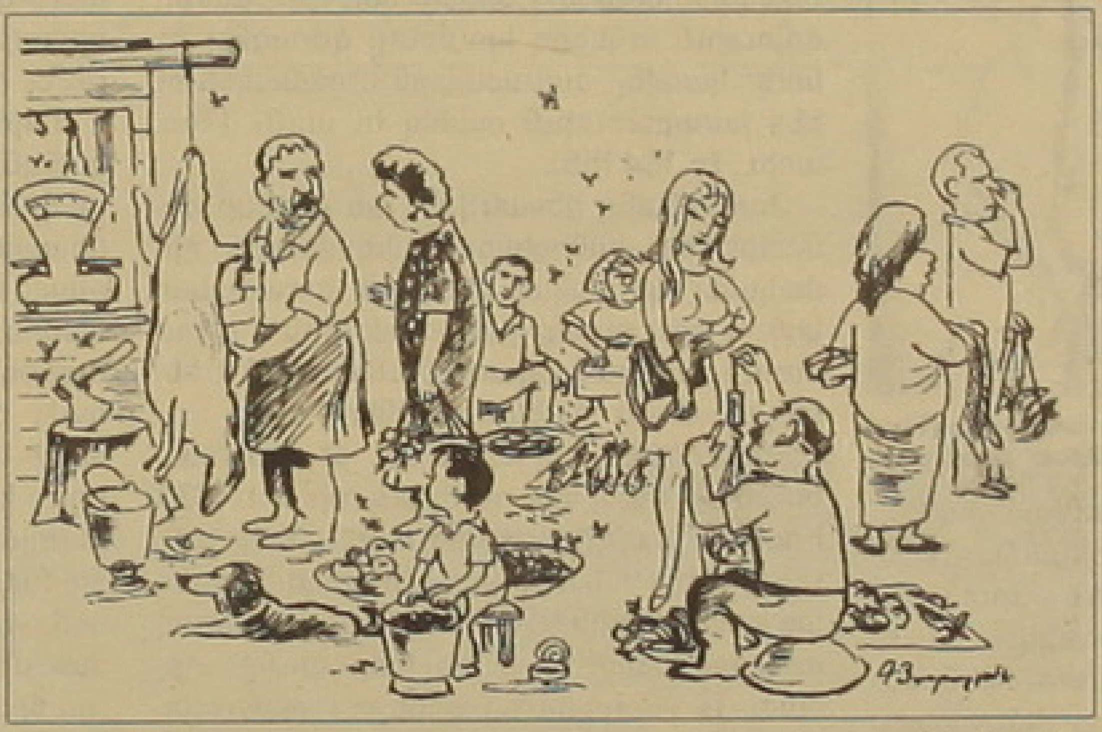

Մեր երկրում զգալի անհամապատասխանություն կա վաճառողների, իրենց ապրանքի եւ գնորդների ու նրանց դրամական հնարավորությունների թվերի միջեւ: Սա էլ պատճառներից մեկն է, թե ինչու են վաճառողներն իրենց ապրանքն առած ընկնում հետեւից, կամ ինչու են կրպակ ունենալու դեպքում էլ ապրանքը շարում անպայման դրսում փոշու, արեւի եւ փողոցային աղբի հետ անմիջականորեն «առնչվելու»: Սակայն, անկախ այս օբյեկտիվ պատճառից, սուբյեկտիվն էլ կա. վաճառելու այս եղանակն արդեն դարձել է «ազգային բնավորություն»:

Նրանք, ովքեր գոնե մեկ անգամ այցելել են պետական հանրախանութի հարեւանությամբ գտնվող շուկան, որ հայտնի է պարզապես «ԳՈՒՄ-ի շուկա» անունով, անմիջապես կհաստատեն վերն ասվածը: Ոչ միայն շուկայի շրջակայքում, այլեւ շուկայից շատ ու շատ մետրեր հեռու սկիզբ է առնում ու բոլոր ուղղություններով տարածվում փողոցային առեւտուրը, հակառակ որ քաղաքապետարանը զգալի աշխատանք է կատարել նաեւ այստեղ փողոցային առեւտուրն արգելելու համար: Նեղլիկ մայթերի երկու կողմում էլ առեւտրականներն են՝ կուռ շարքերով, ապրանքը ոտքերի առջեւ փռած: Մի կերպ, մանեւրելով անցնում ես նրանց՝ ազատ թողած նեղլիկ արահետով: Կողք-կողքի շարած՝ վաճառում են սննդամթերք ու գրենական պիտույքներ, հագուստ ու կենցաղային իրեր: Վերջին երեքը՝ փոքրիկ մասը «գլխի է ընկնում» իր ապրանքը՝ սննդամթերքը ծածկել թանզիֆի կեղտոտ կամ մաքուր կտորով, մյուսները պարզապես բացում են արկղերն ու տոպրակները եւ կանգնում՝ ամենեւին չնեղսրտելով իրենց ապրանքին թառած ճանճերի առկայությունից: Ձկան հոտին խառնվում է պանրի ու մսի հոտը, արեւի տակ, բաց օդում հանդարտ «ճոճվելով», «հասունանում» են բանանները, գունափոխվում ու սեւանում է միսը, չորանում է պանիրը, հնանում է ձուկը: Բայց առավել ուշագրավը մսավաճառների կրպակներն են, շուկային հանդիպակաց, որոնք նաեւ որպես սպանդանոց են ծառայում. այստեղ կենդանիներ են բերում եւ պահում, որպեսզի մսի՝ վաճառվող պաշարի սպառվելու դեպքում շատ կա. անմաքուր ձեռքերով ու դանակներով մսավաճառներ՝ «Թարմ միս» վիճելի բովանդակությամբ ցուցանակների տակ կանգնած, ոտքիդ տակ, մայթի մեջտեղում՝ կովի կտրված գլուխ ու տոտիկներ, անորոշ գույնի ու «տարիքի» ձկներ եւ այլն: Այս ամենի պարտադիր մասն է մաքրության լիակատար բացակայությունը...

Այսքանից հետո, այդուհանդերձ, ամենեւին էլ տարօրինակ չէ, որ նման պայմաններում վաճառվող նման ապրանքը «գտնում» է իր գնորդին: Այո, գնորդներ կան. չէ՞ որ դրսում վաճառվող ամեն ինչն էլ ավելի էժան է, քան բուն շուկայի շենքում, կրպակում կամ խանութում վաճառվողը: Այսպիսին է մեր օրերի տրամաբանությունը...

Ս. ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

ՆԱԽԱԳԾԵՐ

«Ericsson»-ը մտադիր է ներդրումներ անել ՀՀ հեռահաղորդակցության ոլորտում

Նյու Յորքի Հայաստանին նվիրված ներդրումների միջազգային համաժողովում ներդնողների խմբում ընդգրկված խոշոր ընկերությունների շարքում էր նաեւ աշխարհի հեռահաղորդակցության լիդերներից մեկը՝ շվեդական «Ericsson» կորպորացիան: Շվեդիայի կորպորատիվ տնօրեն Ինգվե Ռեդլինգը ՀՀ նախագահի հետ հանդիպմանը տեղեկացրել է Հայաստանում ներդրումներ կատարելու իրենց մտադրությունների ու արդեն իսկ պատրաստի նախագծերի մասին: Ինչպես **«Ազգին»** տեղեկացրեց կորպորացիայի հայաստանյան ներկայացուցիչ Ռուբիկ Եգորյանը, դրանք երեքն են, երկուսը՝ արտադրության ոլորտի, մեկը՝ գիտական: Կորպորացիան մտադիր է Հայաստանում հիմնել առաջին՝ մոբիլ-հեռախոսների, երկրորդ՝ օպտիկաբելային կաբելների արտադրություն, եւ երրորդ՝ գիտատեխնիկական կենտրոն, որը կզբաղվի հեռահաղորդակցության ոլորտի ծրագրերի (soft ware) մշակմամբ: Կորպորացիան տարեկան միայն 4 մլրդ դոլարի ներդրումներ է կատարում գիտության ոլորտում, եւ Հայաստանում նրա հիմնավորումը, հաշվի առնելով այստեղի մարդկային ռեսուրսները, լիովին իրատեսական է: Ընդհանուր առմամբ, Ռ. Եգորյանի խոսքերով, կորպորացիայի դիրքորոշումը համաժողովից հետո հետեւյալն է. «Նյու Յորքի համաժողովը շատ կարեւոր էր ու անհրաժեշտ, բայց ոչ բավարար պայման հետագա ներդրումների համար. շատ կարեւոր են համաժողովից հետո ներդրումային ծրագրերի իրականացման հետագա ընթացքն ու համատեղ աշխատանքը»: Կորպորացիան արդեն իսկ աշխատում է ԱՊՀ բոլոր երկրներում, բացի Ադրբեջանից ու Հայաստանից: Ներդրումային նախագծերը կարող են շատ շուտով իրականություն դառնալ, եթե հետագա բանակցությունների ընթացքում լուծվի արտոնյալ պայմաններով վարկային միջոցներ ստանալու հարցը:

Շվեդական այս կորպորացիան համարվում է աշխարհի 10 խոշորագույն ընկերություններից մեկը եւ հեռահաղորդակցության բնագավառի լիդերներից մեկը: Անդրազգային այս կորպորացիայի ցանցը տարածված է աշխարհի ավելի քան 140 երկրներում:

Գ. Մ.

ՀԱՍԱՐԱԿ

Հարցաքննում են Նուբարաշենի գաղութի դատապարտյալներին

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Օրեր առաջ մայրաքաղաքի Նուբարաշենի խիստ ռեժիմի ուժեղացված գաղութի 30 դատապարտյալների միջեւ միջադեպ էր տեղի ունեցել, որի արդյունքում նրանցից մի քանիսը ստացել էին մարմնական վնասվածքներ: Խուլիգանության փաստով Էրեբունի եւ Նուբարաշեն համայնքների դատախազության կողմից հարուցվել է քրեական գործ: Ինչպես ասաց համայնքի դատախազ Միքայել Բադիրյանը, նախաքննական մարմինը կատարվածի առթիվ հարցաքննել է 50-ից ավելի անձանց (գաղութի աշխատակիցների, դատապարտյալների): Ծեծկռտուքը նախաձեռնած դատապարտյալներից ոչ մեկին առայժմ մեղադրանք չի առաջադրվել:

Արագածոտնում ցրտահարվել են բազմամյա տնկարկները

ԱՇՏԱՐԱԿ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի լույս 25-ի գիշերը եւ հատկապես լուսաբացին, Արագածոտնի մարզում կտրուկ նվազել է օդի ջերմաստիճանը, որը ցրտահարության պատճառ է դարձել Թալինի, Արագածի եւ Ապարանի տարածաշրջաններում: Առանձնապես տուժել են բազմամյա տնկարկները՝ խաղողն ու պտուղը, կերային, բանջարանոցային մշակաբույսերը: Ստեղծվել է մարզային հանձնաժողով, որը ուսումնասիրություններ է կատարում ցրտահարված տարածքներում, ճշգրտում վնասի չափը:

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Այսօր գերխնդիր է ոչ թե եղած կուսակցությունները պահպանելը, այլ մի լուրջ ուժ ստեղծելը»

Մեկնարկեց ԱԺՄ-ից անջատված երկրորդ ուժի հիմնադիր համագումարը

«Մենք ընդդիմադիր ենք եւ ոչ թե անձերին, այլ պետական համակարգին: Այս համակարգը կկործանի Հայաստանը», երեկ լրագրողների հետ հանդիպմանը նշեց նոր ձեւավորվող Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության նախաձեռնող խմբի անդամ Շավարշ Քոչարյանը:

Այսօր կմեկնարկի կուսակցության հիմնադիր համագումարը, որի օրակարգում, Շ. Քոչարյանի հավաստմամբ, Հայաստանի ներկա վիճակի վերլուծությունն է, քաղաքական հայտարարության, քաղաքական նոր ուժի ծրագրի, կանոնադրության ընդունումը, ղեկավար մարմնի ընտրությունները:

ԱԺԿ հիմնադիր համագումարը կքննարկի նաեւ ՀՀ Սահմանադրության նոր տարբերակ, որի հեղինակը կուսակցության նախաձեռնող խմբի անդամ Վարդան Պողոսյանն է:

Պրն Քոչարյանը նշեց, թե երկրիս բոլոր դժբախտությունների հիմնապատճառն այն է, որ 1988-ից հետո Հայաստանը կայացել է որպես հետամնաց ավտորիտար պետություն, ու ԱԺԿ-ն առաջնային նպատակ է ունենալու Հայաստանի կայացումը որպես ժողովրդավար պետության:

«Այսօր միայն քննադատելը բավարար չէ, կառուցողական դիրքորոշում է անհրաժեշտ: Ճանապարհ է պետք ցույց տալ, համակարգային լուծումներ մշակել», նշեց Շավարշ Քոչարյանը: Որպես համակարգային մոտեցման հիմնաքար նա նշեց նախագահական հանրապետությունից Հայաստանի անցումը խորհրդարանականի, որպեսզի գործադիր իշխանության գործունեության համար պատասխանատվություն կրի ոչ միայն վերջինս, այլ նաեւ այդ կառավարությունը ձեւավորած քաղաքական ուժը: Այլապես, ըստ Շ. Քոչարյանի, շարունակվելու է հասարակություն-իշխանություններ շղթայի այսօրվա խզված վիճակը: Քանի դեռ այս հիմնարար խնդիրները լուծված չեն, նորահայտ ԱԺԿ-ն վախ ունի, թե ցանկացած քաղաքականություն ցանկացած ոլորտում կարող է պարտություն կրել: «Կարող ենք անգամ դիվանագիտական հարթությունում կորցնել ղարաբաղյան մեր փայլուն ռազմական հաղթանակները»:

ԼՂ խնդրի կարգավորման հարցում ԱԺԿ դիրքորոշումները պարզաբանելով՝ Շ. Քոչարյանը նշեց, թե հակամարտության լուծումը հնարավոր է առնվազն երեք սկզբունքների շրջանակներում. ա) ԼՂ-ն չպիտի վերադարձվի Ադրբեջանի կազմ, բ) պիտի ունենա հուսալի կապ Հայաստանի հետ եւ գ) որեւէ կերպ չպիտի վնասվի Հայաստանի տարածքային ինքնիշխանությունը:

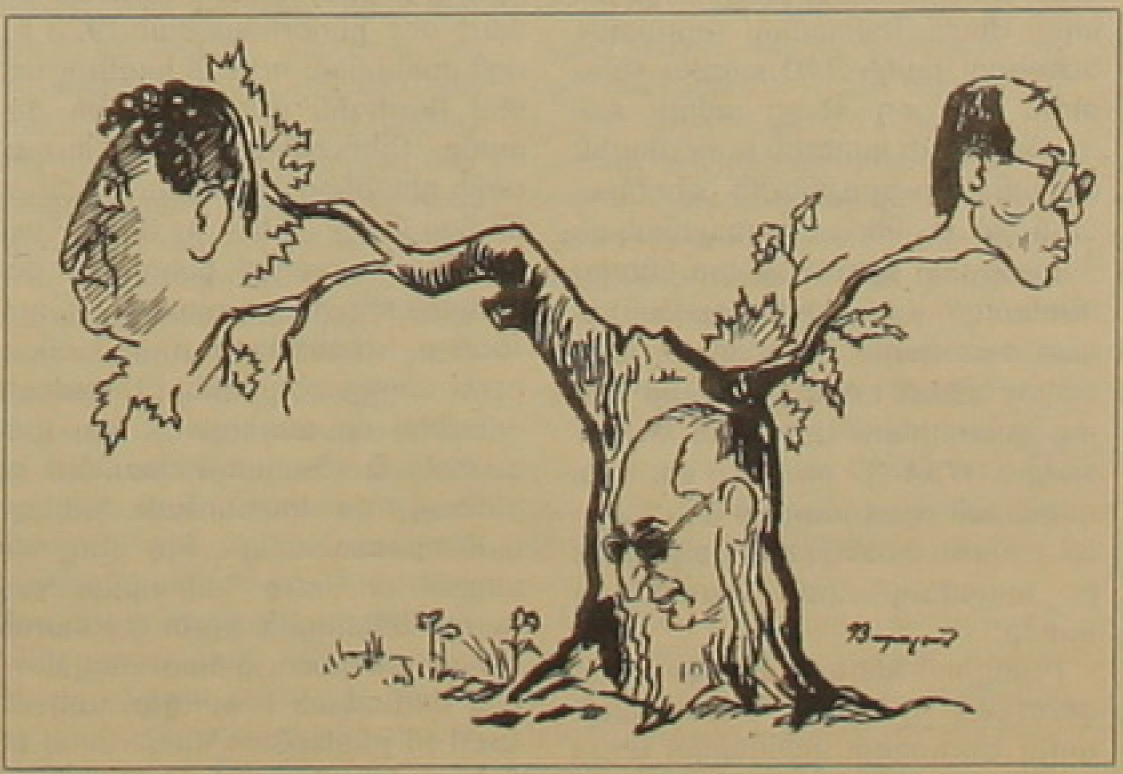

Հիմնախնդրի կարգավորման այսօրվա փուլի առումով Շ. Քոչարյանը կարծիք հայտնեց, թե հարցը սառեցման է գնում, քանզի զիջումների պատրաստակամությունը երկուստեք կոշտ է: «Խնդրի արագ լուծումը հնարավոր է միայն այն դեպքում, եթե Ադրբեջանը գնա լուրջ զիջման: Իսկ կգնա՞ արդյոք Ադրբեջանը դրան»:

Այս խնդրից զատ, ԱԺԿ նախաձեռնող խումբը մամլո ասուլիսին քանիցս շեշտեց նաեւ արտագաղթի պրոբլեմը: Պրն Քոչարյանն արտագաղթը բնութագրեց որպես վերը հիշատակված՝ համակարգային լուծում պահանջող հիմնախնդիրների հավաքական ցուցանիշ: Իսկ եղած դաշտում, ըստ նրա, չկա վստահելի քաղաքական մի ուժ, որին կարելի լինի հենվել: Այդ ուժի կարգավիճակն էլ հավակնում է ձեռք բերել ԱԺՄ-ից անջատված ԱԺԿ-ն: Վերջինս, նախաձեռնող խմբի հավաստմամբ, կհամալրվի ինչպես ԱԺՄ-ականների որոշ հատվածով, այնպես էլ բոլորովին նոր անդամներով, որոնց տեղում Շ. Քոչարյանը կամենում է տեսնել մտավոր մեծ ներուժով երիտասարդների:

Լ. Գ.

ԱԶԳ ազգային

Մայիսը հաղթանակի ամիս է

Վան-Վասպուրականի հերոսական ինքնապաշտպանության ուսանելի դասերը

Հայոց պատմության մեջ վաղնջական ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը մայիս ամիսը նշանավորվել է որպես հաղթանակների ամիս։ Թեեւ 451-ի պատերազմում մեծաքանակ զոհեր տվինք, ընկավ նրա ղեկավար, քաջարի Վարդան Մամիկոնյանը, սակայն ինչ-որ չափով դա հաղթանակ էր, քանզի պարսիկները չկարողացան մեզ պարտադրել դավանափոխ լինել, Հայաստանի մարզպաններ նշանակվեցին Մամիկոնյան տոհմի ներկայացուցիչները, պահպանեցինք մեր քրիստոնեական հավատքը, Հայաստան աշխարհն ապրեց հոգեւոր-մշակութային վերելք, ազգային ոգու կերտում։

1918-ի մայիսին տեղի ունեցած Սարդարապատի հերոսամարտում տարած հաղթանակը բախտորոշ նշանակություն ունեցավ հայ ժողովրդի համար։ Արարատյան դաշտ ներխուժած թուրքական մեծաթիվ լավ զինված բանակը հանդիպելով հայերի միահամուռ ու վճռական դիմադրությանը, չկարողացավ իրագործել իր նենգ ծրագիրը՝ «հայկական հարցը լուծել» մեզ բաժին մնացած մի փոքր տարածքի վրա։

Համաշխարհային ճանաչման արժանացավ 1945-ի Մայիսի 9-ը՝ որպես ֆաշիստական Գերմանիայի պարտության, միլիոնավոր զոհեր տված Երկրորդ աշխարհամարտի ավարտ։ Թեեւ այդ հաղթանակը ծանր էր նաեւ հայերիս համար, ռազմի դաշտից չվերադարձան շուրջ 300 հազար հայորդիներ, սակայն մեր նամարդ թշնամուն՝ Թուրքիային չհաջողվեց իրագործել նենգ մտադրությունը, գրավել Հայաստանն ու ողջ Անդրկովկասը։ 1994 թ. մայիսին մեր քաջարի հայորդիները հրաշքով վերագրավեցին Շուշին ու վերստին բնակեցրին իրենց տերերով։

Վան-Վասպուրականցիներս իրավամբ հպարտ ենք, հիշելով 1915-ի ապրիլ-մայիս ամիսներին Վանում տեղի ունեցած ինքնապաշտպանական հերոսամարտը, որն ավարտվեց հաղթանակով։ Թեեւ դրանից հետո ստիպված եղանք լքել մեր բնօրրանը, սակայն մեղավորը մենք չէինք...

Վանի 1915 թ. ինքնապաշտպանական կռիվների զինվորական ղեկավար Արմենակ Եկարյանը։

Ստորեւ հարկ եմ համարում մեջբերել մի քանի տեղեկություններ՝ քաղված ինքնապաշտպանական կռիվների ղեկավար Արմենակ Եկարյանի հուշերից (տե՛ս «Յուշեր Արմենակ Եկարեանի», հրատարակված Ռ. Ա. կուսակցության կողմից, Բեյրութ, 1985)։

«Հիմա տեսնենք թէ ի՞նչ համեմատական արժէք կը ներկայացնէին այս օրերուն Վանի մէջ գործող երեք կուսակցութիւնները։ Հետաքրքրական է կէտին պարզաբանումը, քանի որ, վերջ ի վերջոյ, իրենց վրայ պիտի ծանրանար կացութիւնը դիմագրաւելու ծանր պարտականութիւնը։

Դաշնակցութիւնը, որ մինչ այդ կռնակը իթթիհատին տուած, շարժած է իր ուզածին պէս, այսինքն՝ իր տիրոջը ուզածին պէս, անգոսնելով ժողովուրդը, առ ոչինչ համարելով միւս կուսակցութիւններն ու այլ կազմակերպութիւնները, նաեւ՝ չեզոք մտաւորականները։ Դաշնակցութիւնը, որ տարուած մենատիրական մոլուցքէ, ատեն եղած էր, որ պահանջած էր Արմենական կուսակցութեան լուծումը, այս բոլոր անցուդարձերէն յետոյ աչքերը բացաւ։ Իր վստահելի դաշնակիցը զինքը դաւաճանած էր։ Այն ատեն միայն ան հասկցաւ իր ճշմարիտ դիրքը, իր արժէքը, այն ատեն միայն դարձաւ դէպ ժողովուրդը եւ գնահատեց անոր արժէքը։ Այդ դառն փորձութիւնէն յետոյ էր, դարձեալ, որ ան աչք դարձուց դէպի ռամկավարները, որոնք վերջին տարիներուն զօրացած ու տարածուած էին, եւ զիջանեցաւ **միջկուսակցական մարմին մը կազմելու** (ընդգծումը մերն է- Վ. Հ.), որուն պարտականութիւնը պիտի ըլլար ժողովրդական հանգամանքութեան ձեռնարկել, զէնք ճարել, գոյութիւն ունեցող խումբերը զօրացնել եւ նորեր կազմել, գաւառական շրջաններու հետ յարաբերութիւն պահել եւ այլն» (Հիշ. աշխ., էջ 154-155)։

Չափազանց հետաքրքիր է, թե որպիսի զինամթերքով վանեցիները խիզախեցին դիմակայել կուսակալ Ջեւդեթի զորաբանակին ու դրա ուղեկից խաժամուժին։ Իր հուշերում Արմենակ Եկարյանը հայտնում է հետեւյալ ստույգ տեղեկությունները.

«Ստուգումէն յայտնի եղաւ, թէ Դաշնակցութեան ունեցած զէնքերուն թիւն էր 133 հրացան, մաուզեր տասնոց ատրճանակ՝ 150։ Ափ ի բերան մնացի։ Սա այն «ռազմական» կուսակցութիւնն էր, որ տասնեակ տարիներով արտասահմանի ու երկրի հայութիւնը սոթթած էր «ժողովուրդը զինելու» պատրուակով։ Բայց չար չըլլանք. Դաշնակցութեան զէնքերուն կարեւոր մէկ մասը 1907-ին անցած էր կառավարութեան (նկատի ունի թուրքական- Վ. Հ.) ձեռքը։ Արամին ստեղծած տագնապին եւ Դաւոյի դաւաճանութեան հետեւանքով...

Ռամկավարները, իրենց խեղճ միջոցներով, ունէին 141 հրացան, մաուզեր տասնոց՝ 145։ Ռամկավարները 2-3 տարի առաջ Ամերիկայի իրենց շրջանակէն ստացեր էին գումար մը եւ ամբողջութեամբ յատկացուցած էին զէնքի։ Չեզոքները ունէին 18 հրացան, մաուզեր տասնոց՝ 23, ինչակեանները՝ 8 եւ մաուզեր՝ 7։ Ընդամէնը 625 հրազէն՝ կառավարական կամ այլ տեսակի լաւ եւ վստահելի զէնքեր։ Իւրաքանչիւր հրացան ունէր մօտաւորապէս 105 փամփուշտ, իսկ տասնոցները ունէին մօտ 180՝ իւրաքանչիւրը։ Ունէինք նաեւ հին բերդանկ, մարլի եւ այլ հրացաններ, Կոլտ եւ Սմիթ ատրճանակներ՝ մօտ 100, նաեւ որսորդական հրացաններ։ Այս էր մեր ամբողջ զինական ուժը, որով պիտի պաշտպանէինք, մօտ 4 ժամուան տարածութեան մը վրայ ցրուած մեր դիրքերը, կանոնաւոր եւ անկանոն ստուար ուժերու դէմ» (հիշ. աշխ., էջ 160)։

Մեր օրերում անհավատալի է թվում, որ այդպիսի սակավ զինամթերքով ու կռվում անվարժ վանեցիները կարողացան հերոսաբար դիմադրել ու ինքնաշեն թնդանոթով ազդարարել տենչալի հաղթանակը...

Ժողովուրդն իմաստուն խոսք ունի. «Գեղը կանգնի, գերան կկոտրի»։ Այդ դեպքում գեղը-վանեցիները՝ երեք կուսակցությունների միասնական, հաղթանակելու վճռականությամբ դաշնություն էր, գերանը՝ դաժան թշնամին։ Սա պատմական մի դաս է, որն իր ազգօգուտ նշանակությունը պահպանել է նաեւ մեր ժամանակներում։ Հիմա Հայաստանի կուսակցությունների թիվը հասնում է շուրջ հարյուրի։ (Այնպիսի զորեղ երկրներում, ինչպիսիք են Անգլիան ու ԱՄՆ-ը ընդամենը մի քանիսն են)։ Թող մեր բազմացած կուսակցությունները փոխանակ շարունակաբար միմյանց հետ անարդյունք վիճաբանելու, միասնաբար ու միակամ գործեն, որպեսզի ծանր վիճակում հայտնված ու հայաթափվող մեր սիրելի հայրենիքը դուրս բերեն զարգացման այնպիսի ճանապարհ, որը պատշաճում է անկախացած Հայաստանին։

Ես ու իմ սերնդակիցները գնացողներ ենք, դուք՝ մնացողներ։ Ձեզ ենք ապավինում, ձեզ հետ ենք մեր հույսերը կապում, եթե ճիշտը՝ ձեզ պարտադրում ենք...

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
«Վասպուրական» հայրենակցական միության պատվավոր նախագահ, ակադեմիկոս

ՀԱՅ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐ

Կրետեի հայ համայնքը եւ Սուրբ Հովհաննու Կարապետ եկեղեցին

Ինտերնետային ծառայությամբ հետեւելով մեր թերթի նյութերին, ստորեւ հրատարակվող հոդվածի հեղինակը խմբագրությանս առաջարկեց նյութ տրամադրել հայ մամուլի տեսադաշտից դուրս մնացած Կրետե կղզու հայկական գաղթօջախի եւ նրա եկեղեցու մասին։ Բնականաբար, խնդրեցինք հենց իրեն՝ Կրետեի Սբ. Հովհաննու Կարապետ եկեղեցու հոգեւոր հովվին պատրաստել հոդված, որը եւ ներկայացնում ենք մեր ընթերցողներին։

Պատմությունը վկայում է, որ հելլենական Կրետե կղզին դարերի ընթացքում ապահով եւ հյուրընկալ հանգրվան է եղել հայրենիքից հեռու հայության բեկորների համար։ Սուրբգրական այս կղզում հայերի բնակության մասին առաջին հիշատակությունը գալիս է դեռեւս VIII դարից։ Բյուզանդիայի Նիկիփորոս II Փոկաս կայսրը բարձր գնահատելով Կրետեն արաբական դարավոր գերությունից (823-961 թթ.) ազատագրելու բազմաթիվ հայ զինվորների եւ զորավարների կարեւոր մասնակցությունը, թույլատրում է Փոքր Ասիայից բազում հայերի մշտական բնակություն հաստատելու այստեղ։ Արդեն X դարի 70-ական թթ. այստեղ հայերի թիվն աճում է՝ հասնելով 20 հազարի (Հայկական սովետական հանրագիտարան), իսկ հունական աղբյուրները նշում են 16 հազար թիվը։ Կիլիկյան հայկական թագավորության անկումից հետո 1375 թ. հայ գաղթականության նոր հոսք է սկսում Կրետե։ Այս մասին է վկայում կղզու տարբեր հատվածներում հայկական ծագում ունեցող Արմենիս, Արմենոխորիո, Արմենոի անուններով գյուղերի առկայությունը։ Մենք մեր ուսումնասիրությունների ընթացքում տեղաբնակ հույներից լսեցինք, որ հիշյալ 3 գյուղերի հիմնադիրները հայեր են եղել։ Սուրբ Հովհաննու Կարապետ եկեղեցու բակի 340 տարվա հնություն ունեցող 40-ից ավելի տապանաքարերի հայերեն եւ հունարեն արձանագրություններից տեղեկանում ենք, որ ներկա եւ պատմական Հայաստանի տարբեր անկյուններից (Քանաքեռ, Վան, Կիլիկիա, Ակն) եկած շատ հայեր են բնակվել այստեղ։ Կրետեում է ծնվել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Աբրահամ Գ Կրետացին (1734-37 թթ.), որը մեր եկեղեցական պատմության մեջ հայտնի է իբրեւ մատենագիր հայրապետ իր պատմագրական ժառանգությամբ։

Իրակլիոն քաղաքում կանոնավոր գործում է ոչ միայն Հունաստանի, այլեւ Եվրոպայի ամենահին Սուրբ Հովհաննու Կարապետ հայկական եկեղեցին (961 թ.)՝ ծագումով եւ ոճով հունական։ Ցավոք, մեր ժողովրդից շատերը տեղյակ չեն պատմական արժեք ներկայացնող այս եկեղեցու մասին։ Մենք մեր 1 տարվա հոգեւոր ծառայության ընթացքում բազմիցս առիթ ունեցանք լսելու կղզի այցելող բազմաթիվ հայ զբոսաշրջիկների արդար դժգոհությունները, ովքեր պատահաբար են իմանում եկեղեցու գոյության մասին։

Եկեղեցու մասին միակ գրավոր, անտիպ հիշատակարանը պահպանվում է արձանագրությանց տոմարի մեջ՝ ընդօրինակված 1923 թ., այն ժամանակ Կրետեի հոգեւոր հովիվ Գարեգին վրդ. Արծրունու ձեռամբ, Զմյուռնիայի առաջնորդարանի դիվանից։ Այս հիշատակարանի մեջ կարդում ենք, որ Սուրբ Հովհաննու Կարապետ եկեղեցին օսմանյան տիրապետության շրջանում 1669 թ. Կրետեի հայության համար իբրեւ աղոթատեղի գնել է Աբրահամ անունով մի բարեպաշտ հայ վաճառական. «Յաղագս առանձին եւ ինքնագլուխ կատարման հայկական պաշտամանց»։ Քիչ վերը հիշեցինք, որ Սուրբ Հովհաննու Կարապետ եկեղեցին իբրեւ ճարտարապետական կառույց ծագումով եւ ոճով հունական է՝ բյուզանդական, 15x11 քմ ընդհանուր մակերեսով եւ 3 խորաններով, որոնցից աջակողմյան եւ ձախակողմյան խորանները Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի եւ Սուրբ Էջմիածնի՝ անուններով։ Սուրբ Հովհաննու Կարապետ եկեղեցում պահպանվող 17-րդ դարի Աստվածամոր պատկերի սքանչելագործ զորությանը հավատում են տեղացի հույները եւ ավանդություն ունեն՝ կապված Աստվածամոր պատկերի հետ։ Սուրբ Հովհաննու եկեղեցին գտնվում է Կ. Պոլսո հայոց պատրիարքության հոգեւոր իշխանության ներքո։ Հակառակ կրետահայ գաղութի դեմ եղած եկեղեցական, կալվածային իրավունքների ոտնձգությունների, կրետահայությունը հավատարիմ մնաց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնին եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսության գերագահ հեղինակությանը։ Եկեղեցու կենտրոնական մուտքին տեղադրված է խաչքար-հուշարձան՝ ի հիշատակ 1915 թ. ապրիլյան նահատակաց։

1980 թ. եկեղեցուն կից հարավային մուտքին կառուցվեց հայկական ոճով զանգակատուն՝ կրետահայ Ժիրայր Պագրճյանի բարերարությամբ։ Եկեղեցու շրջափակի հարավ-արեւելյան հատվածում գտնվում է Միքայելյան ծխական վարժարանը, որը գործել է մինչեւ 1930 թ.։

Այս տարի, 60 տարվա ընդմիջումից հետո, առաջին անգամ կազմակերպեցինք կիրակնօրյա հայերենի դասընթացներ փոքրաթիվ աշակերտների խմբով։

Կրետահայության թիվը նվազեց Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, նրանցից շատերը ներգաղթեցին հայրենիք՝ Հայաստան, ոմանք տարբեր երկրներ մշտական բնակության մեկնեցին։ Այսօր Կրետեում, հիմնականում Իրակլիոն քաղաքում ապրում են 30 հայ ընտանիքներ, որոնք այստեղ են հաստատվել 1922 թ. Զմյուռնիայից։ Չնայած փոքրաթիվ է կրետահայ համայնքը, կան կարող, մտավորական անձինք, բժիշկներ, փաստաբաններ ու արվեստագետներ, որոնք սեր ու հարգանք են վայելում եւ լայն ճանաչում ունեն ոչ միայն Կրետեում, այլեւ ողջ Հունաստանում։ Այս տարվա հունվարի 15-ին կրետահայությունը մեծ շուքով ու խանդավառությամբ նշեց քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն ճանաչման 1700-ամյա հոբելյանը՝ Կ. Պոլսո հայոց Մեսրոպ Բ պատրիարքի բարձր նախագահությամբ։

Մեր նպատակն է մոտ ապագայում արխիվային փաստաթղթերի եւ նոր աղբյուրների բացահայտմամբ հայ գաղթօջախների պատմության կարեւոր մեկ էջի՝ կրետահայ անցյալի ամբողջական պատկերի փոքրաթիվ ուրվագիծը տալ։

Տ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՔՀՆ. ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ
Հոգեւոր հովիվ Կրետեի՝ Իրակլիոնի Սբ. Հովհաննու Կարապետ եկեղեցու

ԱԶԳ

մարզեր

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔ

Գյուղապետ ենք ընտրում

Արտահերթ ընտրություններ Արփունք գյուղում

Մայիսի 20-ին Գեղարքունիքի մարզի Արփունք գյուղում տեղի ունեցան համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու արտահերթ ընտրություններ: Իսկ մինչ այդ գյուղում նախընտրական շրջանն անցել էր լարված մթնոլորտում: Գյուղապետի թեկնածուները երկուսն էին՝ «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամ Սարգիս Ասլանյանը եւ ՀՅԴ անդամ Գոհար Խաչատրյանը: Ընտրությունների օրը կարծես թե ամեն ինչ խաղաղ էր: Համենայն դեպս, ժողովուրդը կարողացել էր իր մեջ ուժ գտնել եւ հասկանալ, որ ամեն ինչ ընտրուպումներ են ունեցել եւ հեծանիվ հայտնագործողի նման կազդարարի, թե այդ գյուղերում վիճակը շատ ծանր է: Մինչդեռ Արփունք գյուղում վիճակը ծանրացրել են հենց իրենք: Միտինգի ժամանակ, ընտրությունը դեռեւս չսկսված, շնորհավորել են միմյանց, փողոցի մեջտեղում շշերով օդին բացել եւ պարել՝ այդպիսով առաջացնելով հակառակ կողմի զայրույթը եւ սրելով առանց այդ էլ լարված մթնոլորտը: Սա մինչ ընտրությունները, իսկ ընտրություններն անցան առանց որեւէ արտառոց միջադեպի: Եվ թվում էր, այդ-Արփունք գյուղում, բայց չունեն տեղի հաշվառում: Ըստ օրենքի, միայն դատարանն է իրավասու այդպիսի մարդկանց թույլատրել մասնակցելու ընտրություններին: Մարզային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը տեղեկացրեց, որ ինքը զրուցել է դատավոր Անահիտ Սաղաթելյանի հետ, եւ պայմանավորվել են, որ բոլորի նկատմամբ լինի միեւնույն մոտեցումը՝ կամ մերժել, կամ թույլատրել բոլորին: Սակայն տիկին դատավորն ընտրության իրավունք տվել է նրան, ում ուզել է: Ընդ որում, մերժել է թեկնածուներից մեկի աքում: ՄԸՀ քարտուղարը նշեց նաեւ, որ այս ամենը դատավորի համար սովորական գործելակերպ է: Նույն կերպ նա վարվել է նաեւ Գեղաքար եւ Շատշրեք համայնքների ընտրություններում: Հետաքրքիր է, որ դատավորի վճռով թույլտվություն ստացած մարդիկ տեղամաս ներկայացան ժամը 19:30-ին, ընտրության ավարտից կես ժամ առաջ: Այդ պահից ի վեր սրվեց իրավիճակը, եւ տեղական հանձնաժողովի 7 անդամներ հրաժարվեցին ստորագրել արձանագրությունները: Փաստորեն, տկն Սաղաթելյանը վճռել է ընտրությունների ելքը: Նույնը նշվում է ՄԸՀ քարտուղարի գրած հատուկ կարծիքի մեջ. հաղթած եւ պարտված թեկնածուների միջեւ ձայների տարբերությունը 15 է, մինչդեռ դատավորը թույլտվություն է տվել 16 մարդու:

թյուններով չի սահմանափակվում, որ վաղն էլի իրար երեսի են նայելու: Ուրեմն ինչո՞ւ փչացնել գյուղի անդորրը: Սակայն եթե գյուղացին այսպես է մտածում, ապա այլ կերպ են մտածում «Օրինաց երկրի» գործիչները, որոնք ընտրությունից մեկ օր առաջ, երբ օրենքով արդեն դադարեցված էր քարոզչությունը, մեծ շքախմբով մտել են գյուղ եւ քարոզել իրենց թեկնածուի օգտին: Ինչպես պատմեցին գյուղացիները, գյուղ են եկել պատգամավոր Ստեփան Բարսեղյանը, էլի ինչ-որ մի պատգամավոր եւ Վարդենիսի տարածքի օրինացված «ընտրանին»: Մարդիկ դժգոհում են՝ ի՞նչ են ուզում սրանք մեզանից, ինչո՞ւ են խախտում իրենց իսկ ձեռքով ընդունված օրենքը կամ ինչո՞ւ մինչեւ այսօր չէին գալիս... Ասում են նաեւ, որ Բարսեղյան Ստեփանն ահագին խոստումներ է տվել, եթե ընտրեն իրենց թեկնածուին: Այսպես է, իրավական պետության կառուցման թիվ 1 ջատագով հորջորջվող «Օրինաց երկիրն» այսպես է պետություն կառուցում: Համոզված եղեք, որ նույն այդ պատգամավորն ԱԺ առաջիկա նիստերից մեկում իր փափուկ աթոռից կբարձրանա եւ մատները հերթով ծալելով կնշի մի շարք համայնքներ, որտեղ իրենք հանդիպես էլ կշարունակվի մինչեւ վերջ, եւ հաղթող թեկնածուն կստանա շնորհավորանքներ: Սակայն այդպես չեղավ: Տեղամասային հանձնաժողովի 7 անդամներ հրաժարվեցին ստորագրել վերջնական արձանագրությունը՝ վիճարկելով ընտրությունների արդյունքները: Ինչո՞ւ:

Վարդենիսի դատավորը

Գյուղապետը 48 մարդու տեղեկանք էր տվել, որ նրանք ապրում են մուսնուն, աղջկան, եղբորը, հանձնաժողովի նախագահին ու քարտուղարին, որոնք այդ համայնքում ապրում են 8-10 տարի, իսկ միայն վերջին 1 տարում այս գյուղում բնակություն հաստատած, բայց հաշվառում չունեցող մարդկանց թույլ է տվել մասնակցել ընտրություններին: ՄԸՀ քարտուղարի պնդմամբ, երկու անձինք հաշվառված լինելով այլ համայնքում, եւ այնտեղ են կատարել ընտրություն, եւ Արփուն-

Փաստորեն, Վարդենիսի տարածքում ընտրություն անցկացնողը դատավորն է, ընտրական հանձնաժողովների լինել-չլինելը հարց չի լուծում: Դատավորի նման գործելակերպին նպաստում է այն հանգամանքը, որ Վարդենիսի տարածքի գյուղերում բնակվում են հիմնականում փախստականներ, եւ հաշվառման հետ կապված խառնաշփոթ իրավիճակ է ստեղծված:

Մարզային ընտրական հանձնաժողովը

Շատ լավ հասկանալով, որ դատավորը ճիշտ չի վարվել, նույնիսկ քննադատելով դատավորի եւ այս, եւ նախկին գործողությունները, ՄԸՀ-ն ճանաչեց ընտրությունների արդյունքները, հիմնավորելով, որ իրենք անզոր են տիկին դատավորի դեմ, օրենքն է այդպիսին: Օրենքը՝ օրենք, բայց ՄԸՀ-ի անճարակությունը կարող է շատ ու շատ մարդկանց ճակատագրեր խաթարել:

ՏԻԳՐԱՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱԿԱՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆ

Քավանոյին մտահոգում են Աղդամի ավերակները

Համանախագահները կարգավորումը վաղաժամ են համարում

Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջանային այցն արձագանք գտավ նաեւ միջազգային ԶԼՄ-ներում: Մինչ հայկական մամուլն ու լրատվական այլ միջոցները քննարկում էին հնարավոր նոր առաջարկի ենթադրյալ բովանդակության հարցը՝ հաճախ ժնեւյան հանդիպման հետաձգումը պայմանավորելով Բաքվի հավանական բացասական հակազդեցությամբ, միջազգային ԶԼՄ-ներն այցը եւ դրա հետեւանքները քննարկում են միանգամայն այլ տեսանկյունից: Մայիսի 23-ին նշյալ այցին նվիրված հաղորդում հնչեց «Ազատություն» ռադիոկայանի պարսկերեն ծառայության եթերից, որտեղ պարսկալեզու ունկնդրին ներկայացվում էին Աղդամում հայերի գործած բարբարոսությունները, վկայակոչելով Քերի Քավանոյի տպավորությունները: Հաղորդման հեղինակ Համիդ Ֆաթեմին Աղդամը համարելով ղարաբաղյան բախումների զոհերից մեկը, որը հայերը գրավել են որպես բուֆերային գոտի, հենվելով Քավանոյի տպավորություններին, ընդգծում է, որ ավերակի վերածված քաղաքի գլխավոր մզկիթից գոմաղբի հոտ էր գալիս: Ֆաթեմին անդրադառնալով ղարաբաղյան հակամարտության պատմությանը՝ նշում է, որ հայերն ու ադրբեջանցիները 1000 տարի կողք-կողքի ապրել են մինչեւ Ռուսաստանի կայսրության փլուզումը եւ Հայաստանի ու Ադրբեջանի անկախանալը, երբ վերջիններիս միջեւ բախումներ սկսվեցին Լեռնային Ղարաբաղի պատկանելության հարցի շուրջ: Սակայն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի խորհրդայնացմամբ եւ Ստալինի կողմից Ղարաբաղն Ադրբեջանին նվիրելով հարցը լուծվեց: Մինչդեռ հայերի ոխակալությունը տասնամյակների ընթացքում չմարեց: Ուստի, երբ խորհրդային կայսրությունը սկսեց կորցնել իր երբեմնի հզորությունը, հայերը Ղարաբաղի համար նախ պահանջեցին ինքնավարություն, ապա՝ անկախություն, ինչը հանգեց 1988–94 թթ. հայ-ադրբեջանական 6-ամյա պատերազմի, որը ավարտվել է հրադադարով: Այժմ խնդրի կարգավորման եւ վերջնական խաղաղության հարցերով զբաղվում են ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները, եւ ըստ Ֆաթեմիի, նրանք այժմ երկյուղում են, որ եթե խաղաղության պայմանագիր ստորագրվի եւ Աղդամի բնակիչները վերադառնան, ապա աննախադեպ ծավալների ավերածությունները նրանց խիստ զայրույթ կպատճառեն, ինչը հնարավոր է, որ տարածաշրջանում նոր պատերազմի առիթ դառնա: Ահա թե ինչու Քավանոն տարակուսանք է հայտնում, թե «չգիտեմ ինչպես պետք է մարդկանց նախապատրաստել այստեղ վերադառնալու համար»: Ֆաթեմին շեշտում է, որ հայերը հանուն շինանյութի, ադրբեջանցիների հեռանալուց հետո սկսել են քաղաքը քարուքանդ անել՝ դարձնելով ավերակ, Քավանոյի խոսքերով՝ այն վերածվել է աշխարհի ամենամեծ շինանյութի պահեստի:

Հաղորդման հեղինակն ընդգծում է, որ վերջին ամիսներին բանակցային գործընթացը մեծ թափ է ստացել, ինչը համանախագահներին մտավախություն է պատճառում խաղաղության հաստատման վաղաժամ լինելու առնչությամբ: Հետեւաբար կարելի է ենթադրել, որ ժնեւյան բանակցությունների հետաձգումը պայմանավորված է համանախագահների նման «մտավախությամբ»: Իսկ թե կրոնապաշտ իրանցիներին գոմաղբի հոտով պարուրված մզկիթի նկարագրությամբ «Ազատություն» ռադիոկայանն ի՞նչ նպատակներ է հետապնդում՝ դժվար չէ կռահել:

Է. Բ.

ԱՐԱՐԱՏ

Արտահանման հիմնախնդիրը մնում է

Գինեգործ Միհրան Մանասերյանն իր սիրած մասնագիտությամբ սկսել է զբաղվել 1983 թ.-ից: 1991 թ. առաջին անգամ ստացել է «Տուշպա» գինին՝ դառը, կիսաքաղցր եւ քաղցր տարատեսակներով: Սակայն քիչ թե շատ կանոնավոր արտադրություն կազմակերպել է միայն 1997-ին: Ինչպես Վայքի եւ Արարատյան դաշտավայրի մի քանի այլ փոքր ձեռնարկություններ, նրա ղեկավարած «Վան 777» ՍՊԸ-ն սկսել է գործել ԱՄՆ գյուղդեպարտամենտից (USDA) ստացած վարկի շնորհիվ: Մի քանի տարիների ընթացքում ընկերությունը գրեթե եռակի ավելացրել է մթերած խաղողի եւ արտադրված գինու ծավալները: Ի դեպ, «Տուշպա» գինին ստացվում է «Հաղթանակ» խաղողի տեսակից: Բացի Տափերական գյուղից, որտեղ արտադրվում է «Տուշպա» գինին, «Հաղթանակ» խաղողը մթերվում է նաեւ Այգեւան, Լուսառատ գյուղերից:

Մեզ հետ զրուցելիս Միհրան Մանասերյանն ընդգծեց սպառման շուկաներ գտնելու դժվարությունը: Նրա կարծիքով, իր ղեկավարած ընկերության պես փոքր ընկերություններն ուղղակի անկարող են մարկետինգով զբաղվել, քանզի նման նյութական ռեսուրսներ չունեն: Ապրանքի որոշակի խմբաքանակ հաջողությամբ Մոսկվայում սպառվել է դարձյալ USDA-ի շնորհիվ, սակայն ընկերությունն ի վիճակի է ավելի մեծ քանակներով բարձրորակ գինի արտահանել: «Ի՞նչ օգնություն է ցուցաբերում պետությունը» մեր հարցին Միհրան Մանասերյանն անիմաստ համարեց պատասխանել, նշելով, թե լավագույնը կլիներ, որ գոնե չխանգարեն: Օրինակ, գյուղատնտեսության նախարարությունից արտոնագրի ձեռքբերման համար ինքն այնքան բենզին էր ծախսել Տափերականից Երեւան մեկնելու եւ վերադառնալու համար, որ դա էականորեն ազդել էր գինու ինքնարժեքի վրա: Արտահանման շուկաներ գտնելու ուղղությամբ, չնայած գյուղնախարարի հավաստիացումներին, եւս որեւէ օժանդակություն ընկերությունը չի ստացել: Իսկ թե ինչո՞վ է զբաղվում ի պաշտոնե այդ պարտավորությունն ունեցող նույն նախարարության փոխնախարար Ենոք Ավետիսյանը, երեւի միայն իրեն եւ իր նախարարին է հայտնի: Միակ առաջարկը, որ նպատակ ունի օժանդակել Արարատյան դաշտավայրի գինի արտադրողներին, ստացվել է Արարատի մարզպետից: Այն վերաբերում է Իրանի տարածքով եւ Կասպից ծովով հայկական գինիները Աստրախան տեղափոխելուն եւ ռուսական շուկայում վաճառելուն: Սակայն դա առայժմ միայն տեսական խոսակցություն է, իսկ հայկական գինիների համար արտահանման շուկաներ գտնելու հիմնախնդիրը դեռեւս մնում է: Այս կոնկրետ օրինակով ակնհայտ երեւում է, թե ինչ արժեք ունեն փոքր եւ միջին ձեռնարկությանն օժանդակելու վերաբերյալ իշխանությունների հայտարարություններն ու ընդունած տարատեսակ փաստաթղթերը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ,
գ. Տափերական

ՇԻՐԱԿ

«Տիրամայր Նարեկի». հիվանդանոց բոլորի համար

Շիրակի մարզի Աշոցքի նախկին շրջկենտրոնում գործող «Տիրամայր Նարեկի» հիվանդանոցում ստեղծվել է լապարասկոպիկ վիրահատարան: Շուտով այստեղ կայցելեն իտալացի մասնագետներ, որոնք նոր մեթոդով վիրահատություններ կատարելուց բացի, նաեւ կուսուցանեն տեղի բժիշկներին: Չնայած գյուղական կարգավիճակին, բուժական այս հաստատությունը հագեցած է ժամանակակից ախտորոշիչ, լաբորատոր եւ այլ բժշկական սարքավորումներով, որոնք հնարավորություն են տալիս բարձրակարգ բժիշկ-մասնագետների առկայության պայմաններում այստեղ իրականացնել տարբեր բարդ վիրահատություններ: Մասնավորապես, հիվանդանոցում ավելի վաղ ստեղծվել եւ գործում է նաեւ աչքի միկրովիրաբուժարանը:

Անգամ ամենաբարեկեցիկ հասարակություններում ու երկրներում բարեգործական հիվանդանոցներն ու նման կարգի այլ հաստատություններն իրենց տեղն ունեն: Ի տարբերություն հանրապետության կառավարության որոշմամբ անցյալ տարի Գյումրիում փորձնական ստեղծված մարզային անվճար հիվանդանոցի, որը ֆինանսական ապահովման դժվարության պատճառով այսօր այլեւս չի կարող գործել որպես այդպիսին, «Տիրամայր Նարեկի» բարեգործական հիվանդանոցն արդեն մեկ տասնամյակ անվճար բժշկական օգնություն է ցուցաբերում դրա կարիքն ունեցող բոլոր դիմողներին: Այսօր արդեն մեծ ճանաչում ու համարում ունեցող այս բուժհաստատությունը կառուցվել է 88-ի ավերիչ երկրաշարժից հետո՝ իտալական «Կարիտաս» բարեսիրական կազմակերպության կողմից, եւ Հռոմի Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի նվերն է աղետից տուժած հայ ժողովրդին: Հարյուր մահճակալանոց հիվանդանոցն ունի վիրաբուժական, թերապեւտիկ, մանկական եւ մանկաբարձա-գինեկոլոգիական բաժանմունքներ, ատամնաբուժարան եւ կանանց կոնսուլտացիա, մեծերի ու փոքրերի համաբուժարաններ (պոլիկլինիկա), իր մեջ միավորում է նաեւ 3 գյուղական բժշկական ամբուլատորիաներ, 19 բուժակ-մանկաբարձական կետեր: Կենտրոնի ծառայություններից օգտվում է ինչպես տեղի, մարզի հարեւան շրջանների ու մարզկենտրոն Գյումրու, այնպես էլ Ջավախքի բնակչությունը: Անցյալ տարի միայն Գյումրի քաղաքից այստեղ հիվանդանոցային բուժում է ստացել ավելի քան 130 մարդ: Իսկ ընդհանուր առմամբ ստացիոնարում տարեկան բուժվում է շուրջ 2000 հիվանդ:

Աշոցքի «Տիրամայր Նարեկի» հիվանդանոցի արդյունավետ աշխատանքին օգնում է նաեւ հաստատված կայուն համագործակցությունն Իտալիայի կլինիկաների հետ, մի շարք դեպքերում նրանց մասնագիտական փորձի յուրացումն ու կիրառումը:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Մշակույթ

Անցյալի վերապրումները լուսանկարի շրջանակում

Մոլիերի անվան թատերական 5 մրցանակների արժանացած «Գազանը լուսնի վրա» պիեսը

Փարիզի «Մարինյի» թատերասրահում վերջերս Մոլիերի անվան թատերական 5 մրցանակների արժանացած Ռիշար Կալինոսկու «Գազանը լուսնի վրա» թատերգության նյութը 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը եւ մարդկային հոգիներում շարունակվող այդ ողբերգության ցավն ու չմարող կսկիծն է: Այս պիեսը հեղինակի 21-րդ ստեղծագործությունն է: Հայկական ամենամռայլ թեմային թատերագիրը՝ ծագումով լեհ ամերիկացի (ծնվել է Ամերիկայի Ուիսկոնսի քաղաքում, 1949 թ.)

Ռիշար Կալինոսկին, ըստ Իրենա Բրուքի, անդրադարձել է կյանքի այն տարիներին, երբ ամուսնացած լինելով հայուհու հետ առիթ է ունեցել տեսնելու, թե 1915 թ. ինչպիսի խոր, ծանր լռությամբ են շարունակում ապրել եղեռնից մազապուրծ վերապրողները: Հետագայում հանդիպելով բազմաթիվ վերապրողների՝ ունկնդրել է նրանց, գրառումներ կատարել, ուսումնասիրել նրանց մոտ պահված լուսանկարները: Մոլիերի մրցանակին արժանացած թատերագիր Ռիշար Կալինոսկին այժմ ապրում է Նյու Յորքի նահանգի Ռոչեստր քաղաքում: 1992-93 թթ. թատերական ստեղծագործությունների մրցանակների է արժանացել Մասաչուսեթսում եւ Հյուսիսային Կարոլինայում: «Գազանը լուսնի վրա» պիեսը համարվել է 1995 թ. տարվա լավագույն գործերից, իսկ 1996 թ. 2 մրցանակ է ստացել ամերիկյան թատերագետների կողմից:

Պիեսն ամենուր, որտեղ բեմադրվել է, ունեցել է մեծ հաջողություն՝ գերազանցելով հեղինակի բոլոր ակնկալիքները: Առաջին անգամ ներկայացվել է 1996-ին, ԱՄՆ-ի Լուիզվիլ քաղաքում: Նույն տարում

Սիմոն Աբգարյան

արժանացել է «Օբիոն» մրցանակին, որից հետո հռչակը տարածվել է, եւ պիեսը ներկայացվել է ԱՄՆ-ի տարբեր քաղաքներում, Տորոնտոյի, Բուենոս Այրեսի, Մոսկվայի, Լոզանի, Փարիզի Բոբինյի մշակույթի տան դահլիճում, Էօվրի թատերասրահում, Փըթի Օդիոնում, Լոնդոնի Բատերսի Արտս Սենտրում, Գեյթ թատրոնում, Գերմանիայի Վուփերթալ քաղաքի Շիլլերի անվ. թատրոնում: Պիեսը պատմում է Հայոց ցեղասպանությունից վերապրած երիտասարդ զույգի՝ Արամի եւ Սեդայի մասին, որոնք Միլուոքիում (ԱՄՆ) հաստատվելով, օտարացումի, նոր միջավայրին համարվելու դժվարին վիճակներում հանդիպում են իրար: Պիեսի գլխավոր հերոսի՝ Արամի ամերիկյան նոր կյանքում էականորեն կարեւոր տեղ է զբաղեցնում ընտանեկան մի լուսանկար, որտեղ պատկերվածներից միակ փրկվածն ինքն է: Այս լուսանկարը դառնում է անցյալի ողբերգության մշտառկա վկան, որը, սակայն, ոչ միայն հիշողության, վերարթնացումների խորհուրդն է կրում, այլեւ դառնում է ապագան ծրագրող հիմնական ազդակ: Ամերիկյան միջավայրում իր տեղը գտնելը դեռեւս ներքին բավարարում չէ հերոսի համար: Արամը որոնում է 1915-ի ողբերգական օրերին լուսանկարում պատկերված կորած իր հարազատներին եւ նրանց վերագտնելը տեսնում «նոր թովմասյանների» մեջ: Արամը կնության է առնում իր ճակատագրակցին՝ որբուհի Սեդային, եւ նրանք փորձում են ինտեգրվել ամերիկյան հասարակությանը: Սակայն այս իրականության մեջ էլ ցավալիորեն ոչինչ չի փոխվում, անկարելի է փոխարինել լուսանկարի բացականերին: Ցավը մեղմելու համար երիտասարդ զույգը որդեգրում է որբ, օտար մի փոքրիկի՝ Վենսանին: Արտաքնապես այս պարզ սյուժեի տակ թաքնված են մարդկային խոր ապրումներ, տառապանքներ, կարոտ ու մորմոք:

«Մարինյի» թատերասրահում մրցանակների հայտարարության պահին:

Ռեժիսոր Իրեն Բրուքի բեմականացման հաջողությանը մեծապես նպաստել է դերասանների վարպետ կատարումը Սիմոն Աբգարյանի եւ Կորին Ժաքերի՝ Արամի եւ Սեդայի կերպարների մարմնավորումով՝ դիմախաղի, ժեստերի, լեզվի տիպական արտահայտություններով: Ներկայացման հաջողությանն անդրադարձել է թե հայկական, թե ֆրանսիական մամուլը («Յառաջ», «Le Figaro Magazine», «Աշխարհ»): Ֆիլիպ Թեսոն գրում է. «Երկու բացառիկ դերասաններ հոյակապ կմեկնաբանեն երեւութապես համեստ եւ իմաստալից այս գործը»: Ժակ Ներսոն բարձր գնահատելով Կալինոսկու պիեսը նշում է, թե «այսքան նուրբ գործը պահանջում է բացառիկ դերակատարումներ, ինչը իրականացել է Գորին Ժաքերով եւ Սիմոն Աբգարյանով: Նրանք մարմնավորում են Արամի եւ Սեդայի կերպարները, որոնք արցունք են քամում նույնիսկ ամենաչոր աչքերից: Անշուշտ, շատ թուրք չկա սրահում, բայց միայն հայեր էլ չկան»:

Լավագույն դերասանուհու մրցանակին արժանացած Կորին Ժաքերը Փարիզում հաճախել է դրամատիկ արվեստի դասընթացներին, խաղացել է Պիտեր Բրուքի բեմադրած «Մահաբհարաթա» ներկայացման մեջ, հյուրախաղերի է մեկնել Անգլիա, Շվեյցարիա, Հնդկաստան: «Գազանը լուսնի վրա» պիեսում Կորին Ժաքերի Սեդայի բարդ եւ դրամատիկ կերպարը ստանձնելուց հետո է միայն բեմադրիչ Իրեն Բրուքը համաձայնվում իրականացնել պիեսի բեմականացումը: Առաջին ներկայացումը տեղի է ունենում Լոնդոնում, 1996 թ.:

Կորին Ժաքերի խաղընկերը՝ Սիմոն Աբգարյանը, հաջորդ մրցանակակիրը, ծնվել է Փարիզում, իսկ մանկությունն անց է կացրել Լիբանանում: 1977-ին վերադարձել է Փարիզ, ապա մեկնել Լոս Անջելես՝ աշխատելով Ժիրայր Փափազյանի թատերախմբում, ապա կրկին հաստատվելով Ֆրանսիայի մայրաքաղաքում, աշխատել է Մնուշկինի ղեկավարած «Արեւի թատրոնում»: «Գազանը լուսնի վրա» լոնդոնյան ներկայացման մեջ Արամի դերը բացառիկ վարպետությամբ է կատարել: Նրա պատկերացումով թատրոնը հասարակության հայելին է, եւ այս ներկայացման մեջ Ս. Աբգարյանը իրականացրել է դա:

Պիեսի թարգմանությունը եւս արժանացել է մրցանակի: Թարգմանիչ Դանիել Լոյաիզան շատ զգույշ եւ նրբանկատ մոտեցում է ցուցաբերել՝ լեզվական սահուն անցումներ կատարելով:

Պիեսի բեմադրիչ Իրեն Բրուքը ծնվել է Փարիզում, եղել է դերասանուհի, խաղացել հեռուստատեսային ներկայացումներում, շատ ֆիլմերում: Նրա առաջին բեմադրությունը «Գազանը լուսնի վրա» պիեսն էր, որով էլ սկսվել են նրա ռեժիսորական աշխատանքները: «Ես շատ հավանեցի այս պիեսը եւ ընտրությունս կանգ առավ Կորին Ժաքերի վրա: Եթե նրան համապատասխաներ Սեդայի դերը, ապա ես կստանձնեի ներկայացման «բեռը»: Դա ճակատագիր էր. նա համաձայնվեց, եւ 1996-ին ներկայացումը դրեցինք Լոնդոնում եւ սկսեցինք աշխատել: Շարժում գրեթե չկա այս ներկայացման մեջ, բոլոր տեսարանները լուսանկարի են նման: Ընտանեկան մի լուսանկարի շարունակություն է այն»:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՂԼԱՅԱՆ

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Ծաղիկներ՝ Լուսինե Կիրակոսյանին

Հոբելյաններով հարուստ է Երեւանի քաղաքապետարանի Հրաչյա Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնի այս թատերաշրջանը: Դրանց թվում՝ երեկ նշվածը, որը նվիրված էր Լուսինե Կիրակոսյանին: Կերպարային դերերի ժանրի դերասանուհին մշտապես ստեղծել է կանացի նուրբ ու խոր զգացմունքային խառնվածքներ՝

օժտելով նրանց մեկ առկայծող հումորով, մեկ տխուր քնարականությամբ, մեկ վառ ու եռանդուն բեմական հմայքով: Ինչպես իր ողջույնի խոսքում ճշմարտացի նշեց թատերագետ Լեւոն Մութաֆյանը, Լուսինե Կիրակոսյանը հայ բեմում կերտեց դժվարին ժանրի՝ կենցաղային գրոտեսկի հերոսուհիների բացառիկ հաջողված, կենդանի նկարագրեր, սկսյալ «Սեր եւ ծիծաղ», «Հալածված առաքյալ» ներկայացումներից, ներառյալ «Ավտոբուս» պիեսով:

Հիշեցնենք ընթերցողին, որ մի շարք պարգեւների թվում Ստրաշիեւի հիշյալ «Ավտոբուս» պիեսում կնոջ դերակատարման համար Սոֆիայում տեղի ունեցած բուլղարական պիեսի փառատոնում Լուսինե Կիրակոսյանը արժանացել էր հատուկ մրցանակի:

Տարիների հանդիսատեսի եւ թատրոնի գործընկերների կողմից սիրված դերասանուհու հոբելյանական երեկոն նշվեց հենց այդ ներկայացման ցուցադրմամբ: Փայլուն դերասանական կազմի շրջանակում (Լեւոն Շարաֆյան, Ռաֆայել Քոթանջյան, Հովհաննես Բաբախանյան, Թորոս Խաչատրյան) եւս մեկ անգամ շողշողաց դերասանուհուն բնորոշ խառնվածքային նկարագրի բեմական խաղը. զուսպ, բայց ներքին խոսուն հումորով (երբեմն պաստի կերպով՝ երգիծանքի ենթատեքստով), սրամիտ, արտաքնապես ժպտախինդ, ներքուստ՝ տխուր հեգնանքով շաղախված:

Առաջին անգամը չէ, որ դրամատիկական թատրոնը գեղեցկորեն, բարձր կուլտուրայի դրոշմով նշում է տասնամյակների թվում իրեն նվիրված դերասանի հոբելյանը:

Երեկ նույնպես հանդիսավոր, ջերմ եւ անկեղծ էր թատրոնում իշխող մթնոլորտը: Ներկայացման ավարտին, շռայլ ծափողջույնների ներքո, Լուսինե Կիրակոսյանին գնահատանքի եւ շնորհավորանքի խոսք ասացին թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ Արմեն Խանդիկյանը, շնորհավորական ուղերձներ հղվեցին Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի, Գյումրու քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանի կողմից, Հայաստանի թատերական գործիչների միության անունից: Ինչպես միշտ հանդիսությանն անմասն չմնացին Հրաչյա Ղափլանյանի դրամատիկական թատրոնի վաղեմի բարեկամներ՝ թատերագետ եւ հրատարակիչ Վան Արյանը, թատերագետ Լեւոն Մութաֆյանը: Վերջինս նշեց, որ ջերմագին մաղթանքներ է բերել նաեւ դերասանուհու ծննդավայր Գյումրիից: Հուզիչ ու անկեղծ հնչեց բեմից դերասանուհու քրոջ, Շիրակի մարզպետարանի մշակույթի բաժնի վարիչ Հասմիկ Կիրակոսյանի խոսքը, որը խորհրդանշականորեն հանձնեց Լուսինեին իրենց հոր ծրարված պատգամը. սիրել բեմը եւ ժառանգաբար շարունակել Կիրակոսյանների թատերական տոհմի ավանդույթները:

Լուսինե Կիրակոսյանը պատկանում է կայացած այն դերասանուհիների բույլին, որոնք ինչ էլ խաղան բեմում, ինչ էլ անեն կյանքում՝ մշտապես մնում են հարազատ իրենց կանացի էությանը, որում ե՛ւ տխուր երջանկություն կա, ե՛ւ չկայացած իղձերի ափսոսանք, ե՛ւ բավարարվածության գիտակցում արած գործի համար:

Դերասանուհին ավարտեց իր հոբելյանական երեկոն Սիլվա Կապուտիկյանի բանաստեղծության տողերով. «Ինձ շատ բան տվեց բախտը աշխարհում, սակայն չտվեց երջանիկ մի սեր...»...

Իմ եւ երեկ դահլիճում ներկա գտնվողների անունից կամենում եմ ասել՝ բոլորս էլ սիրում ենք քեզ, Լուսինե, եւ մաղթում քեզ «ուշացած», բայց երջանիկ մի սեր: Այն, որը երբեք չի՛ ուշանում:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Չարի ու բարու արանքում

ՀՕՖ-ի նոր միջոցառումը

Օրինակելի եւ ուշագրավ բազում նախաձեռնությունների հեղինակ է Ամերիկայի Հայ օգնության ֆոնդը: Վերջինիս ուշադրության կիզակետում մեր երեխաներն են, նորահաս սերունդը: Ֆոնդը որոնում եւ գտնում է նրանց գեղագիտական դաստիարակությանն ուղղված նոր միջոցներ ու եղանակներ: Դրանցից մեկն էլ պարբերական ներկայացումների կազմակերպումն է, որոնց մասնակից են դառնում մանկատների եւ գիշերօթիկ դպրոցների սաները, անապահով ընտանիքների երեխաները:

Նրանք էլ օրերս Հովհ. Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնում տեղի ունեցած «Բեթղեհեմի լույսի տակ» ներկայացման հանդիսատեսներն էին: Դերասանները նրանց առնչեցին մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի ծննդյան ու կյանքի պատմությանը, Չարի ու Բարու անվերջ պայքարի դրվագներին: Ներկաներին զմայլեց նաեւ Բոստոնից ժամանած ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի ներկայացուցիչ Տաճատ քհն. Դավթյանի հոգեշահ խոսքը:

«Մեր այս նոր նախաձեռնությունը միաժամանակ երկու նպատակ է հետապնդում. մի կողմից սատար կանգնել մեր դերասաններին, մյուս կողմից նորահաս սերնդին հաղորդակցել Գեղեցիկի ու Բարու հետ», իր խոսքում նշեց ՀՕՖ-ի Հայաստանի մասնաճյուղի տնօրեն Գրիգոր Թաթուլյանը:

Կ. Պոլսո հայ գաղութին նվիրված գիտաժողով Լոս Անջելեսում

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ, պատմաբան, պրոֆեսոր Ռիչարդ Հովհաննիսյանի նախաձեռնությամբ Լոս Անջելեսում կայացել է Կ. Պոլսո հայ գաղութի կազմավորմանն ու զարգացմանը նվիրված գիտաժողով՝ Հայաստանի եւ Սփյուռքի 27 անվանի գիտնականների մասնակցությամբ: Քննարկվել են գրական, եկեղեցական, մշակութային, քաղաքական եւ այլ խնդիրներ:

Պատասխանելով «Ամերիկայի ձայնի» թղթակցին, Ռ. Հովհաննիսյանն ասել է, որ այդ հավաքն արդեն ութերորդն է, շարքն սկսվել է երեք տարի առաջ, ներկայացվել է Վասպուրականի նահանգը, ապա՝ Կիլիկիան:

Երեւանից գիտաժողովին մասնակցել եւ զեկուցումներ են կարդացել Լեւոն Չուգասզյանը, Սուրեն Դանիելյանը եւ Վերժինե Սվազլյանը:

Առաջիկայում ծրագրվելու են նաեւ նման հավաքներ Կարսի, Անիի, Շիրակի, Պոնտոսի եւ Համշենի գաղութների մասին: Գիտաժողովների նյութերը հրատարակվելու են եւ տեղադրվելու ինտերնետում: Արդեն լույս է տեսել Վան-Վասպուրականի գաղութին վերաբերող ժողովածուն:

Մարզական

«Բավարիան»՝ Չեմպիոնների լիգայի հաղթող

Միլանի «Սան Սիրո» մարզադաշտում անցկացվեց եվրոպական երկրների ֆուտբոլի Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ խաղը «Բավարիա» (Գերմանիա) եւ «Վալենսիա» (Իսպանիա) թիմերի միջեւ։

Ավելորդ է ասել, թե ինչպիսի մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել հանդիպումը։ Խաղին ներկա էին մարզաձեւի միջազգային ու եվրոպական ֆեդերացիաների ղեկավարներ, հանրահայտ ֆուտբոլիստներ, ինչպես նաեւ՝ Իսպանիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի կառավարությունների անդամներ։ Տրիբունաներում էին նաեւ Իսպանիայի թագավոր Խուան Կառլոս Առաջինը, ՄՕԿ-ի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը... Իհարկե, խաղին մեծ հետաքրքրությամբ էին սպասում նաեւ աշխարհի բազմամիլիոն ֆուտբոլասերները։

Գուցեեւ խաղն այնքան դիտարժան չստացվեց, ու այդ առումով չարդարացան մարզասերների հույսերը։ Բայց պայքարն աչքի ընկավ չափազանց մեծ լարվածությամբ, ու հաղթողին որոշեցին լրացուցիչ 11 մ հարվածները։ Ասենք, որ խաղի ընթացքում էլ գոլերը խփվեցին 11 մ տուգանային հարվածներով։ Արդեն 3-րդ րոպեին «Վալենսիան» բացեց հաշիվը։ Սեփական տուգանային հրապարակում «Բավարիայի» ձախ պաշտպան Պատրիկ Անդերսոնը ընկած վիճակում ձեռքով խաղաց, ինչի համար հոլանդացի մրցավար Դիկ Յոլը ցույց տվեց 11 մ նշանակետը։ Իսպանացիների ավագ Գաիսկա Մենդիետայի հարվածը դիպուկ էր։ 3 րոպե անց մրցավարը նման հարված նշանակեց «Վալենսիայի» դարպասին։ Սակայն «Բավարիայի» խաղացող Մեհմեդ Շոլի հարվածից հետո իսպանացիների դարպասապահ Սանտյագո Կանիսարեսը ետ մղեց գնդակը։

Այնուամենայնիվ, գերմանացիները հաշիվը կարողացան հավասարեցնել, այն էլ՝ 11 տուգանային հարվածով։ 50-րդ րոպեին «Վալենսիայի» պաշտպանները տուգանային հրապարակում կոպիտ խաղացին։ Այս անգամ գնդակին մոտեցավ «Բավարիայի» ավագ Շտեֆան Էֆենբերգը, որը ոչ մի հույս չթողեց մրցակցի դարպասապահին՝ 1-1։ Հետագայում եւս գերմանացիներն առավելություն ունեցան, բայց այդպես էլ հաշիվը չփոխվեց։

Նշանակված լրացուցիչ 30 րոպեների ընթացքում եւս թիմերը չկարողացան մեկմեկու դարպաս գրավել, եւ նշանակվեցին 11 մ հարվածներ։

5-ական հարվածներից հետո հաշիվը կրկին հավասար էր. «Բավարիայից» գոլերը խփեցին Հասան Սալիհամիդիչը, Ալեքսանդր Ցիկլերը, Շտեֆան Էֆենբերգը, վրիպեցին Պաուլո Սերժիոն ու Պատրիկ Անդերսոնը, «Վալենսիայից» դիպուկ էին Գաիսկա Մենդիետան, Ջոն Կարյուն, Ռուբեն Բարախան, վրիպեցին Զլատկո Զահովիչն ու Ամադեո Կարբոնին։ Դրանից հետո հարվածները շարունակվեցին՝ մինչեւ առաջին վրիպումը։ Գերմանական թիմից Բիքսան Լիզարազյուն եւ Թոմաս Լինկեն իրացրին հարվածները, իսկ իսպանացիներից Կիլի Գոնսալեսի դիպուկ հարվածից հետո Մաուրիսիո Պելեգրինոն վրիպեց։ Մյունխենցիները 11 մետրանոցներով հաղթեցին 5-4, իսկ ընդհանուր հաշվով՝ 6-5։

Այսպիսով, եվրոպական երկրների Չեմպիոնների լիգայի 46-ամյա պատմության ընթացքում գերմանական «Բավարիան» չորրորդ անգամ նվաճեց պատվավոր մրցանակը։

ՈՒԵՖԱ-ի նախագահ Յուհանսոնը եւ գլխավոր քարտուղար Այգները Չեմպիոնների գավաթը հանձնեցին «Բավարիային», իսկ նշանավոր Պելեն լավագույն խաղացողի համար սահմանված մրցանակը հանձնեց գերմանական թիմի դարպասապահ Օլիվեր Կանին։

Յուհանսոնը մտադիր է «հակահեղափոխություն» իրականացնել

Ֆուտբոլային ասոցիացիաների եվրոպական միության (ՈՒԵՖԱ) նախագահ Լեննարտ Յուհանսոնը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով կոչ է արել վերանայել Չեմպիոնների լիգայի խաղակարգը եւ վերադառնալ նախկին մոդելին՝ Չեմպիոնների գավաթին։ Առաջարկվում է «հակահեղափոխությունն» իրականացնել 2003 թվականին։

Յուհանսոնի առաջարկությունը նշանակում է Չեմպիոնների լիգայի մասնակիցների թվի էական կրճատում։ Բացի այդ, խաղերը պետք է անցկացվեն միայն չորեքշաբթի օրերը եւ խստորեն՝ երկու շաբաթը մեկ։ ՈՒԵՖԱ-ի նախագահը դեռ չի կողմնորոշվել, թե մրցումները ի՞նչ կարգով պետք է անցկացվեն՝ օլիմպիակա՞ն, թե՞ թիմերը կբաժանվեն խմբերի, ինչպես այժմ է։

Յուհանսոնը մեկ այլ կարեւոր հարցի էլ է անդրադարձել։ Նա առաջարկում է խաղային որոշ վիճելի հարցերը լուծելու համար տեսագրությունից օգտվել։

Բաժինը վարում է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Զվարթնոցի» չորրորդ հաղթանակը

Հայաստանի առաջնությունում չորրորդ անընդմեջ հաղթանակը տարավ Երեւանի «Զվարթնոցը», որն իր խաղադաշտում ընդունել էր Աբովյանի «Կոտայքին»։ Առաջատարին հաջողություն բերեցին Մհեր Ավանեսյանի 2 դիպուկ հարվածները։

Չորրորդ տուրի կենտրոնական հանդիպումն անցկացվեց Գյումրիում, որտեղ «Շիրակը» հյուրընկալեց հանրապետության չեմպիոն «Արաքսին»։ Խաղն ընթացավ դաշտի տերերի առավելությամբ ու ավարտվեց նրանց հաղթանակով՝ 2-0։ Գոլերը խփեցին Հենրիկ Բադիկյանը եւ Արտյոմ Հակոբյանը։

Հետաքրքիր պայքար ծավալվեց «Միկա» (Աշտարակ)-«Բանանց» (Երեւան) խաղում։ Հանդիպման երկրորդ կեսի սկզբում «Բանանցի» հարձակվող Անդրանիկ Զանազանյանը գրավեց մրցակցի դարպասը՝ յուրովի նշելով իր ծննդյան օրը։ Թվում էր, թե «Միկան» պարտություն է կրելու, բայց խաղավարտից մի փոքր առաջ Հակոբ Սամուելյանը հաշիվը դարձրեց 1-1։

Երեւանի «Փյունիկը» առաջնությունում երկրորդ խաղն անցկացրեց ու կրկին հաղթեց 6-0 հաշվով։ «Ղարաբաղի» դարպասը 2-ական անգամ գրավեցին Արամ Ոսկանյանն ու Արման Քարամյանը, 1-ական անգամ՝ Արտավազդ Քարամյանն ու Հայկ Հարությունյանը։

«Լեռնագործ» (Կապան)-«Դինամո-2000» խաղում գրանցվեց 1-2 հաշիվ։ Դաշտի տերերից գոլը խփեց Աբել Մինասյանը, հյուրերից՝ Արթուր Գալստյանն ու Գալուստ Պետրոսյանը։

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Զվարթնոց	4	4	0	0	11-5	12
2. Շիրակ	4	3	1	0	10-3	10
3. Միկա	4	2	2	0	6-2	8
4. Արարատ	3	2	1	0	6-1	7
5. Փյունիկ	2	2	0	0	12-0	6
6. Դինամո-2000	3	1	1	1	3-3	4
7. Բանանց	4	0	3	1	5-6	3
8. Արաքս	3	0	2	1	3-5	2
9. Լեռնագործ	3	0	1	2	1-8	1
10. Ղարաբաղ	3	0	1	2	1-9	1
11. Լոռի	3	0	0	3	3-9	0
12. Կոտայք	4	0	0	4	2-12	0

Ռմբարկուներ՝

Արամ Ոսկանյան («Փյունիկ»)՝	5
Արտյոմ Հակոբյան («Շիրակ»)՝	4
Արմեն Մարկոսյան («Միկա»)՝	3
Նվեր Խաչատրյան («Զվարթնոց»)՝	3
Արման Քարամյան («Փյունիկ»)՝	3
Սարգիս Նազարյան («Զվարթնոց»)՝	3

Մրցաշարում այժմ դադար է հայտարարվել մինչեւ հունիսի 10-ը։ Այդ ընթացքում տեղի կունենա Հայաստանի գավաթի խաղարկության եզրափակիչը (մայիսի 27), ինչպես նաեւ մեր ազգային հավաքականն աշխարհի առաջնության ընտրական խաղեր կանցկացնի Բելառուսի (հունիսի 2) եւ Լեհաստանի (հունիսի 6) հավաքականների հետ։

Փորձեք լուծել

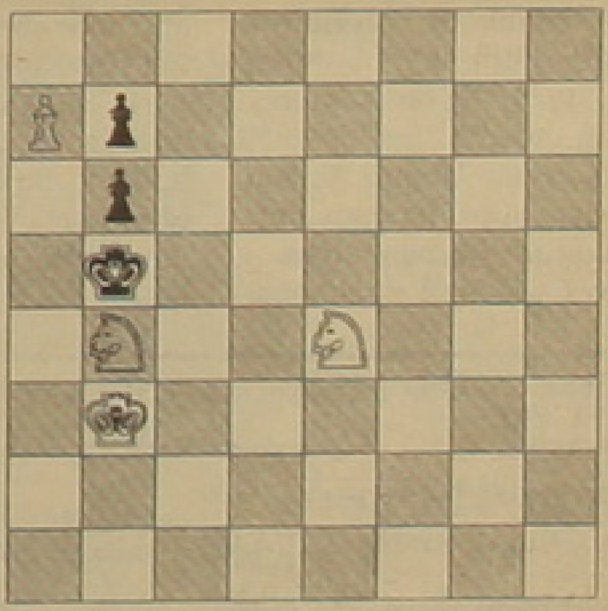

Մատ 3 քայլից

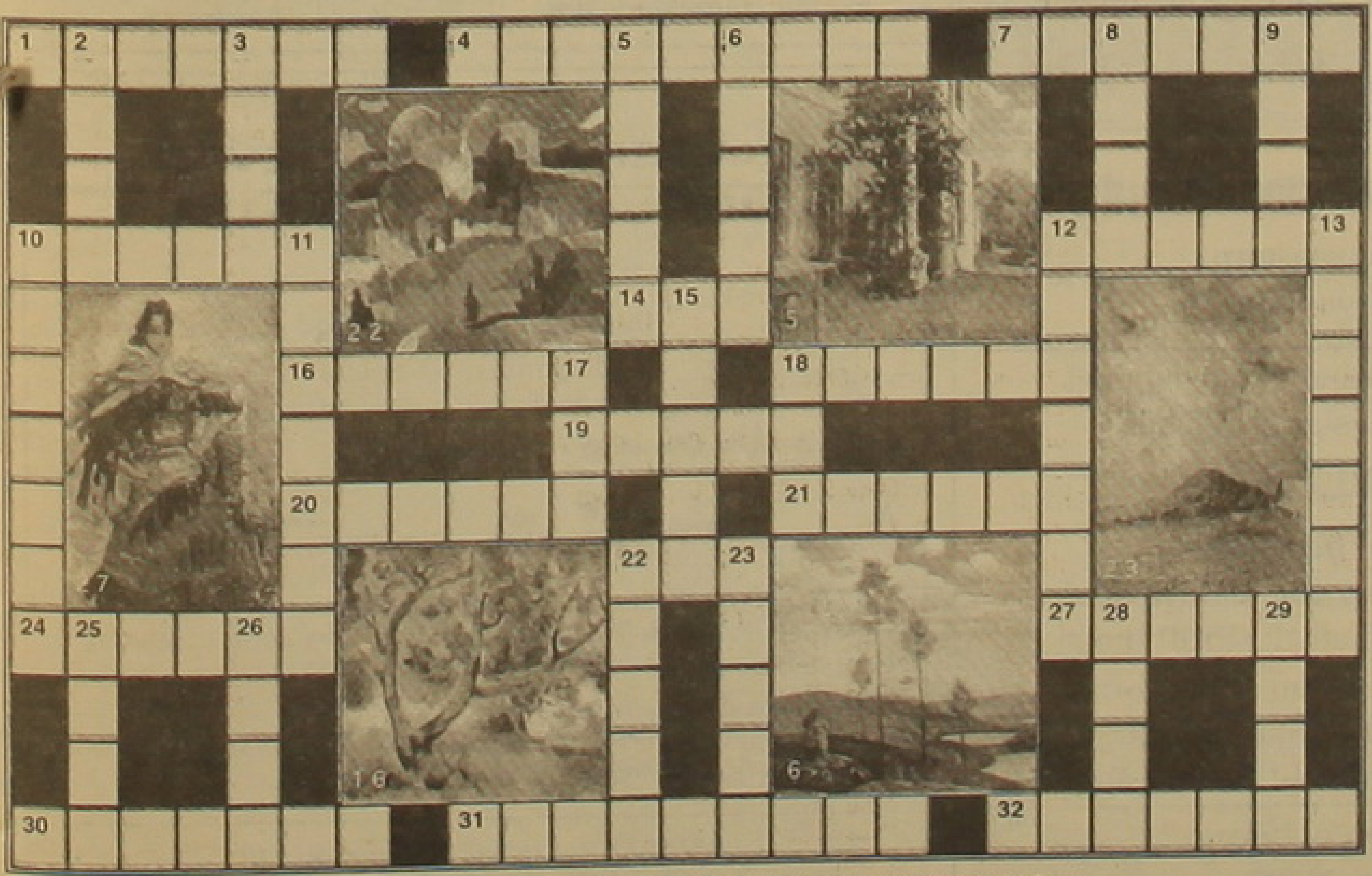

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ։

Ուղղահայաց

2. Թռչուն։ 3. Ծառատեսակ։ 5. «Իմպերատոր Ալեքսանդր III-ը ընտանիքի հետ» նկարի հեղինակը։ 6. «Ճամփանշան» կտավի հեղինակը։ 8. Ե. Չարենցի պոեմը։ 9. Բորոդինի օպերան՝ «Իշխան ...»։ 10. «Կապույս վերնաշապիկով տարեց գեղջուկը» կտավի հեղինակը։ 11. Ռուս մարդու ազգանուն։ 12. «Ծաղկած այգի» կտավի հեղինակը։ 13. Ռուս նկարիչ Սապունովի կտավը։ 15. Ընչարգելություն, ...։ 17. Շաղկապ։ 18. Թուրք բառի հոմանիշը։ 22. «Մենք պարել ենք այստեղ» կտավի հեղինակը։ 23. «Ամպ» կտավի հեղինակը։ 25. Պարագիտ բույս։ 26. Ազնիվ մետաղ։ 28. Դրամ։ 29. Եղիսաբեթ անվան կրճատ ձեւը։

Հորիզոնական

1. Պատմական մարզ Միջին Արեւելքում, այն եղել է Պարթեւական թագավորության կենտրոնը։ 4. Դ. Վարուժանի բանաստեղծությունների ժողովածու։ 7. Գլինկայի հայրենասիրական օպերայի հերոսը։ 10. Գետնանուշ, ...։ 12. Ն. Հունանյանը ... է հայտնել Գ. Ջհանգիրյանին։ 14. Երկյուղ, ...։ 16. «Ծառը բուսածածկ լճակի ափին» նկարի հեղինակը։ 18. Նոր տարի, ...։ 19. Ըստ հունական դիցաբանության Պոսեյդոնի եւ Գեայի որդին։ 20. «Թատրոնում» կտավի հեղինակը։ 21. «Խոդեդան» վեպի հեղինակի անունը։ 22. Մեկ ամբողջի որեւէ կտոր։ 24. «Մազարում» կտավի հեղինակը։ 27. «Իսպանացի պարուհի» կտավի հեղինակը։ 30. Աշխարհամաս։ 31. Նախատինք, ...։ 32. Մեսիա, Աստծո որդին։

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Սամսոն։ 2. Զառ։ 3. Մայր։ 4. Մինյոր։ 5. Ընտանի։ 7. Վուլկան։ 8. Ստարտ։ 10. Աղյուս։ 12. Ուժաչափ։ 16. Անդրոմաքե։ 17. Ալաջաջյան։ 19. Ասեկոսե։ 20. Նիկելին։ 21. Չախոյան։ 22. Օծանունք։ 23. Առանձար։ 24. Իբարուրի։ 31. Կեռնեխ։ 35. Ռաբան։ 36. Ատլանտ։ 38. «Ավրորա»։ 39. Բենին։ 40. Բակունց։ 41. Իսահակ։ 45. Լիպո։ 46. Իկար։

Հորիզոնական

6. Արածանի։ 8. Սանամ։ 9. Նյուրա։ 11. Սամուրայ։ 13. Սարաեւո։ 14. Ողկույզ։ 15. Նախարար։ 18. Մատնիչ։ 22. Օնասիս։ 25. Անդրադարձ։ 26. Հերկ։ 27. Ազատ։ 28. Երազող։ 29. Տաշտուն։ 30. Դոյլ։ 32. Ձյուն։ 33. Աղավելյան։ 34. Բեռնար։ 37. Կարբիդ։ 40. Բեռնինի։ 42. Աբելիա։ 43. Սերունդ։ 44. Կոլխիդա։ 47. Նանդու։ 48. Հուրան։ 49. Նիագարա։

Օրվա հեռագրով

Վաճառվում են Միջին Անատոլիայի թուրքական գյուղերը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 25 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամերիկահայերը խիստ ակտիվացել են տեղեկանալով, որ Միջին Անատոլիայի գյուղացիները տնտեսական ճգնաժամի պատճառով վաճառքի են հանել իրենց գյուղերը: Այս մասին գրում է թուրքական «Միլլիեթ» թերթը: «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանն իր հոդվածում գրել է, թե «սա լավագույն առիթն է հայերի համար՝ վերսին տիրանալու իրենց հողերին»:

«Սա հրաշալի առիթ է հայերի համար, որոնք 1915 թ.-ից վտարված են իրենց հողերից: Անատոլիայի հարյուրավոր գյուղեր եւ գյուղաքաղաքներ իրականում պատկանում են հայերին: Եվ հիմա այս հողերը կարող ենք հետ ստանալ», գրում է Հարութ Սասունյանը:

Հոդվածագիրը հայտնում է նաեւ, որ գյուղերից յուրաքանչյուրը վաճառվում է 1 մլն 300 հազար դոլարով: Այսպիսով, վճարելով 14 մլն. դոլար, կարելի է գնել վաճառվող 11 գյուղերը: Սասունյանը գիտակցում է, որ թուրքական կառավարությունը թույլ չի տա, որ սփյուռքահայերը ուղղակի կերպով գնեն այս գյուղերը: «Դրա համար պետք է ուղիներ փնտրել», ավելացնում է նա:

Հարութ Սասունյանի հոդվածը եզրափակվում է այսպես. «Հիմա ուրիշ ճար չունենք, բացի դրամով այն հողերը գնելուց, որոնք իրականում հայերի հայրենիքն են»:

Զինվորական հեղաշրջման փորձ Վրաստանում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի ազգային գվարդիայի՝ Նորիոյում գտնվող գումարտակի զինծառայողներն ու սպաներն այսօր ինքնակամ լքել են զորավարժությունների անցկացման վայրը եւ Մուխրովանիում (Թբիլիսիից մոտավորապես 30 կիլոմետր հեռավորության վրա) գրավել Վրաստանի ներքգործնախարարության զորամասերից մեկի տարածքը: Հայտնի է դարձել, որ խռովություն բարձրացրած գումարտակի զինծառայողներն իրենց հետ վերցրել են զենք եւ ռազմական տեխնիկա:

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդման, Մուխրովանիին են մոտեցվել ոստիկանության եւ պաշտպանության նախարարության լրացուցիչ ստորաբաժանումներ, փակված են զորամասի տարածք տանող բոլոր ճանապարհները:

Վրաստանի պետանվտանգության նախարար Վախթանգ Քութաթելաձեն գումարտակի ելույթը համարել է «զինվորական հեղաշրջման» փորձ: Նախարարն ընդգծել է, որ «դա զինված արկածախնդրություն է, որը որոշակի քաղաքական աստառ ունի»:

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Զուրաբ Ժվանիան լրագրողների հետ զրուցելիս համաձայնվել է պետանվտանգության նախարարի այն կարծիքի հետ, որ Ազգային գվարդիայի գումարտակի գործողությունը «զինվորական հեղաշրջման» փորձ է:

Վրաստանի պետհեռուստաընկերությունից եւ խորհրդարանից ստացված տվյալների համաձայն, տեղի ունեցած փաստի առնչությամբ հանրապետության ուժային կառույցների ղեկավարները կարգադրել են ուժեղացնել մայրաքաղաքի ռազմավարական օբյեկտների պահպանությունը:

Ազգային գվարդիայի ղեկավարները եւ պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչները բանակցություններ են սկսել գումարտակի սպաների հետ:

Իսլամաբադը եւ Բաքուն զարգացնելու են ռազմատեխնիկական համագործակցությունը

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 25 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսլամաբադը եւ Բաքուն պայմանավորվեցին զարգացնել երկկողմ ռազմատեխնիկական համագործակցությունը: Այդ մասին հինգշաբթի օրը համատեղ հայտարարություն են ստորագրել Պակիստանի արտգործնախարար Աբդուլ Սատարը եւ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Սաֆար Աբիեւը, որն այստեղ է գտնվում պաշտոնական այցով:

Ադրբեջանի պատվիրակությանն ընդունել են Պակիստանի գործադիր իշխանության ղեկավար Փերվեզ Մուշառաֆը եւ երկրի զինուժերի ղեկավարությունը: Հյուրերն այցելել են նաեւ մի քանի ռազմական ուսումնարան եւ Վահիայի՝ զենքի առանձին տեսակների եւ զինամթերքի արտադրության ֆաբրիկա:

Այսօր տարածված պաշտոնական հաղորդագրության համաձայն, կողմերը մտադիր են զինվորական պատվիրակությունների եւ պաշտպանական նշանակության տեխնոլոգիաների կանոնավոր փոխանակություն իրականացնել, համագործակցել զորքերի անձնակազմի ուսուցման եւ մարտական պատրաստության գործում:

«ՄԻԳՄԱ» Համակարգչային կենտրոնը
computer center
առաջարկում է
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉՆԵՐ
եւ այլ սարքավորումներ...
Pentium - սկսած 165$
Pentium - սկսած 240$
AOC մոնիտորներ 15" 17"
Ֆաքս-մոդեմներ սկսած 22$
+5 ժամ անվճար ինտերնետ
որակը երաշխավորված է
ՀՀ, Երեւան, 375001, Սայաթ-Նովա 15.
Հեռ. (374 1) 56 59 17, 56 48 48, Ֆաքս. (374 1) 52 13 56

E-mail: migma@migma.am
URL: http://www.migma.am

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

«ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ» բժշկական միավորում
ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ
DIAGNOSTICA
Բժշկական ախտորոշման առաջատարը Հայաստանում եւ տարածաշրջանում

Երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա կապակցությամբ 2001 թ. մայիսի 29-ից մինչեւ հունիսի 2-ը հայտարարում ենք

ԲԱՑ ԴՌՆԵՐԻ ՕՐԵՐ

մինչեւ 15 տարեկան երեխաների համար

Այդ ընթացքում ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ դիմած երեխաները մեր առաջատար բժիշկ-մասնագետների կոնսուլտացիաները կստանան ԱՆՎՃԱՐ, իսկ ախտորոշիչ հետազոտությունները կանցնեն 50 տոկոս ԶԵՂՉՈՎ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ! Հետազոտվող երեխայի ծնողներին կամ ուղեկցող անձին սպասվում է հաճելի անակնկալ ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱՅԻ կողմից:

Հասցեն՝ Երեւան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6/1
Հեռախոսներ. 34 32 47, 35 50 07, 35 11 01

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀՐԱՎԵՐ

FW
FUTURE WORK
EMPLOYMENT CENTER
Կենտրոնին հարկավոր են հետեւյալ մասնագիտությունները ունեցող աշխատողներ
ԳԻՆԵԿՈԼՈԳ, ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ, ԿԱՐԴԻՈԼՈԳ, ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳ, ՍՈՆՈԳՐԱՖԻՍՏ
Լիցենզիայի առկայությունը պարտադիր է
Կանոնադրությունների, պայմանագրերի կազմում, տեքստերի հավաքում, համակարգչային այլ ծառայություններ
Մեր հասցեն՝ Մաշտոցի 20, հեռ.՝ 53-22-56

Սուրմալու գավառի եւ Իգդիր քաղաքի հայրենակիցներին

Ս. թ. մայիսի 27-ին, ժ. 10-ին Երեւանի Կոմիտասի անվ. կոնսերվատորիայի մոտից ավտոբուսները սուրմալուեցի-իգդիրցիներին կտանեն Արարատ՝ մասնակցելու Բաց-Արարատի հերոսամարտի գլխավոր հրամանատար, Հայաստանի Հանրապետության ռազմական նախարար, հայոց ազգային-ազատագրական պայքարի ականավոր գործիչ Դրաստամատ Կանայանի (Դրո) վերաթաղման առաջին տարելիցին նվիրված միջոցառմանը:

Հասցեն՝ ք. Երեւան, Մովսես Խորենացի 26ա
Հեռ. 520960, 230343

«ՍՈՒՐՄԱԼՈՒ-ԻԳԴԻՐ» ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ-ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Գամա Գրաֆիկա
- Համակարգիչներ, տպիչներ, սկաներներ, բաղադրամասեր, ծախսային նյութեր
- Համակարգչային ցանցերի կազմակերպում
- Երաշխիքային եւ ընթացիկ սպասարկում եւ վերանորոգում
- Web design

Հասցեն Մարշալ Բաղրամյան 58, բն. 71
Հեռ.՝ 27 24 02
E-mail: gama@acc.am

ԿՈՐԵԼ Է

Արման Արամայիսի Կուչոյանի անձնագիրը՝ տրված 012 բաժանմունքից, N AB-02145881, 26.XI.96 թ.:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ՊԱԶ-672 ավտոբուս, նորմալ վիճակում: Գինը՝ 1000 դոլար:
Զանգահարել
09-41-96-44, 62-96-44

ԿՈՐԵԼ Է

I-ին խմբի հաշմանդամ Էմմա Գուրգենի Թովմասյանի անվճար երթեւեկության վկայականը:
Համարել անվավեր:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.
- Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով

ARMENIAN AIRLINES · swissair · KLM · BRITISH AIRWAYS · АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը
- Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում
- Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում
- Բժշկական ապահովագրություն

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

@rminco Global Telecommunications
Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ